

Mirovna konferenca. Trije važni sklepi.

Pogodbeni načrt je izdelal profesor Quidde iz Monakova. Navdušeni pozdravni govor.

BOJ MILITARIZMU.

Svetovni mir se da doseči samo na en način. — Proti nemški in francoški vladi.

Haag, Nizozemska, 20. avgusta. V današnji seji dvajsetega mednarodnega mirovnega kongresa so delegati sprejeli tri važne sklepe, potom katerih bi se dal zagotoviti mir med narodi cele zemlje. 1. Države morajo prenehati z nadaljnjo mobilizacijo; 2. proti tovarnam za orožje, ki na kakoršenkoli način vplivajo na posamezne vlade, se mora vložiti oster protest; 3. vse mirovne družbe morajo začeti s skupnim delom, da se bode slednjič prišlo do končnega uspeha. Na prihodnji konferenci bodo morali posamezni delegati natančno poročati o uspehih, katere je imelo njihovo delovanje. Ta pogodbeni načrt je izdelal profesor Quidde iz Monakova.

Predno se je seja začela, so delegati v navdušenih govorih napovedovali boj militarizmu. Navdušili so bili 950 delegatov, med njimi tudi več žensk.

Nizozemski ministrski predsednik Heemskerk je bil pozdravljen v imenu "klasične države z ozirom na mednarodno pravo". Kongresu predseduje profesor de Louter iz Utrechta. V svojem govoru je rekel, da se da doseči svetovni mir edinec potem razvoja mednarodnega prava, pol varstvom absolutne neodvisnosti individualnih držav. Internacionalizem in patriotizem si nista po njegovem nasprotujoča pojma. Vojna na Balkanu ni stvar svetovnega mira popolnoma nič o-majala.

Profesor Quidde je ostro obsodil Francijo in Nemčijo, ker sta zvišali svojo obrambno moč.

Napad na vlak.

Pertland, Ore., 20. avgusta. — Pet našenjenih banditov je danes ustavilo vlak Soo-Spokane proge, ko je vozil pod mostom na 12. cesti. Predno se je ustavil vlak, so ga banditi obkrožili od spredaj in zadaj. Nato so zbudili spede potnike ter jih prisilili, da so jim izročili vrednostne predmete. Plen je bil baje zelo bogat. Za aretacijo roparjev je razpisana nagrada \$20,000.

Generalni governor na Filipinih.

Washington, D. C., 20. avg. — Predsednik Wilson je izročil danes senatu imenovanje F. B. Harrisona za glavnega governorja na Filipinih. Ta nominacija je velike važnosti. Harrison se je z Wilsonom večkrat posvetoval o filipinskih razmerah, toda o njegovi kandidaturi ni nikdo ničesar vedel. V prihodnjih dneh bo imenoval člane komisije, ki bodo vodili administracijo.

ZA SAMO 1 DOLAR DOBI VATE "GLAS NARODA" SKOZI 4 MERECE VSAK DAN

Krasni in brzi parnik
(Avstro-Amerikan proge)
Kaiser Franz Josef I.
odpluje v sredo dne 3. septembra
večnja do Trsta same 13 dni.

do Trsta ali Reke . . . \$37.00
Cena vozniških listov: do Ljubljane . . . \$38.18
do Zagreba . . . \$38.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odrasle, za otroke polovica. Ta oddelek posebno družinam priporočamo.
Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 83 Cortlandt St., New York.

Iz delavskega sveta.

Razgrajajoče strajkarje je moral razgnati kavalarija. Resni kralji v Minot. Preiskava.

Calumet, Mich., 20. avgusta. — Pred neko tukajšnjo hišo, v kateri stanujejo nemški delavci, se je zbrala velika množica strajkarjev, ki so grozili, da bodo razdeljali hišo in potolkli vse, kar jima bo padlo v roke. Ker se je bilo bati resnih nemirov, je morala priti policija na pomoč kavalarija, da je razgnala strajkarje.

Minot, N. Dak., 20. avgusta. — Pristasi "Industrial Workers" so hoteli imeti na javni ulici zborovanje, toda policija je shod prepovedala. Več oseb so stražniki s krepelji potolkli na tla, precej so jih tudi aretirali. Izmed onih stiriidesetih, katere so v soboto zaprli, jih noče najmanj dvajset uživati nobene hrane.

Harrisburg, Pa., 20. avgusta. — Državna oblast je začela preiskovati, če je bilo v resnici potrebno posredovanje policije ob priliki zadnje stavke v Erie. Vsakomur je že sedaj jasno, da bi se ne bilo potreba vmešavati državnih policij v celo zadevo, če bi storil šerif iz Erie County potrebne korake in izdal tozadevne odredbe. Nek uradnik delavskega departmanta in nek mož državne policije sta odpotovala v Erie, da se bosta osebno prepričala o položaju.

Ustaja v Venezueli.

Bivši diktator, Cipriano Castro, baje sploh ni prišel v svojo domovino.

Willemstad, Curaçao, 20. avgusta. — Glasom najnovejših poročil iz Caracases prevladuje tam splošno mnenje, da bivši predsednik Venezuele, general Cipriano Castro, sploh ni pristal v Venezueli, dasiravno noče vlada potrditi resničnosti tega domnevanja. Poraz pripadnikov Castra v Mauro in v državi Taehira bo povzročil skorajšnji konec revolucije. V vsaj tako se domneva v vladnih krogih.

Ker pa je vlada v strahu, da bi general José Manuel Hernandez, vodja nacionalistične stranke, in drugi v prognanstvu živčev Venezueli ne uprizorili nove vstaje, se je določilo, da ostane armada še nadalje v Maracayu. Ta odredba bo pa imela za posledico, da bodo ostale ustavne garancije suspendirane do oktoberskih volitev, pri katerih bode najbrž zopet izvoljen sedanji predsednik Gomez.

Ameriška vojna ladja "Des Moines" je odplula v Puerto Cabello ter bo šla od tam najbrž v Coro, katero mesto so, kakor znano, zavzeli vstaji, a so ga vladne čete zopet osvojile. Ameriški konzul v Puerto Cabello, Herbert R. Wright, je bil poklican k posvetoivanju z ameriškim poslanikom v Caracases.

Za varstvo Manuela.
Sigmaringen, 20. avgusta. — Tukajšnje oblasti strogo nadzorujejo prejšnjega portugalskega kralja Manuela, ker se boji, da bi ne postal žrtev italijanskih atentatorjev.

Afera Harry Thaw. Izgon iz Canade.

Nadsodišče v Sherbrooke, Que. je dovolilo Harry Thaw-u Habeas Corpus povečje.

ARETACIJA THOMPSONA.

Newyorkške oblasti skušajo doseči, da bi s Thaw-a izročilo državi New York.

Sherbrooke, Que., 20. avgusta. Sodnik Globensky nadsodišča v Sherbrooke je dovolil danes Harry Thaw-u Habeas Corpus povečje, ki zapade jutri. Vršila se ni nobena javna sodnijska obravnavna, ker so zastopniki Thaw-a izročili sodniku aplikacijo v njegovem privatnem uradu. Izjavili so, da se ga pridržuje na nepostaven način ter da naj se ga na podlagi Habeas Corpus postopanja takoj izpusti na prosto. Med tem časom pa ostane Thaw jetnik v Sherbrooke-jetnišnici. Odločno se je branil govoriti o svojem slučaju ter je poslal časniskarskim poročevalcem vest, da ne more nikogar sprejeti. Ako bi sodnik jutri odredil odpuščanje, bo isto trajalo najmanj teden dni.

Vsled dobljenega Habeas Corpus povelja so tudi ustavljene deportacijske priprave naselniške oblasti. Danes je bil tudi aretiran neki Mitchell Thompson, ki je po-magal Thaw-u pri begu.

Danes je dospel semkaj šerif Hornbeck iz Dutebess County, N. Y., v katerem okraju leži Mat-tawan ter je prinesel s seboj za-porna povelja proti Thaw-u in si-ecer radi zarote. Čakal bo, dokler bo izreko nadsodišče svojo raz-sodbo.

Istotako sta dospela naselniška inspektorja Reynolds in Williams, a sta izjavila, da ne moreta ničesar opraviti, dokler ne izreče nadsodišče svojo razsodbo. Tudi ni-sta hotela povedati, ali bosta od-vedla Thaw-a v državo New York ali New Hampshire.

Vprašanje, ali je Thaw blazen, nima s sedanjo aretacijo ničesar opraviti, vendar ga pa namerava naselniška oblast deportirati kot blaznega, ker nima nobenega drugega vzroka na razpolago.

Vendar se je pa Thaw tudi v tem oziru pripravil, da je najel znamenitega strokovnjaka, ki ga bo zagovarjal v tem oziru.

Odkar se mudi Thaw v Sherbrooke, kroži v tem mestu veliko de-narja. Stanuje v prostorni bolniš-ki sobi jetnišnice ter nikakor ne hrani s denarjem. Ko je bil are-tiran, je imel pri sebi le majhno svoto, a pozneje mu je poslala mati večji znesek.

Banditi oplenili hranilnico.

Kodanj, Dansko, 20. avgusta. — Danes se je dogodil v Oestergode bančni rop, ki živahno spominja na povesti iz divjega zapada A-merike. Tri zakrinkani banditi so udrli v tamošnjo hranilnico, zve-zali navzoče uradnike ter nato razstrelili blagajno in zbežali v avtomobilu s 100.000 kronami, katere so našli v blagajni.

Sun Yat Sen na pti na Angleško.
Tokio, Japonsko, 20. avgusta. Dr. Sun Yat Sen, kitajski revolu-cionar, ki je zbežal sem, ko je vladala na južnem Kitajskem vstaja, se je podal preko Canade na Angleško.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-Amerikan proge
ALICE
odpluje dne 30. avgusta 1913.

Vožnja stane iz New Yorka do:
Trsta in reke \$34.00
Ljubljane 35.18
Zagreba 35.08
Vožnje listke je dobiti pri
Frank Sakser,
83 Cortlandt St., New York City.

Žrtev velemesta.

Petnajstletna Nemka padla v ro-ke trgovcem s človeškim mesom.
Zvabljena v past.

Meseca aprila je telefonično naznanil gospodar nekoga kine-matografa na Park Row št. 31. pastorju V. A. M. Mortensenu, da je v gledališču zaspala neka deklica, ki je najbrž žrtev brez-vestnih ljudi.

Pastor je celo stvar preiskal in nazadnje zvedel, da je dekla Me-ta Stecher iz Bremena, ki je v Ameriki poldrugo leto in je zad-nji čas služila v Brooklynu.

Nekoga dne je šla v neko slad-čičarno na prvi cesti v Hoboken, hotela izpiti kozarec sode. Za-čela je govoriti z gospodinjjo in neko drugo žensko, katere jo je slednjič peljala v svoje stanova-nje, kjer se je nahajalo pet mo-žikov. Ti so jo upijali in se pre-grešili nad njo. Nato je začela padati vedno nižje in nižje. V gledališču je zaspala vsled utru-jenosti in lakote. Peljali so jo v Bellevue bolnišnico in odram na Ellis Island, odkoder jo name-ravajo poslati nazaj v domovino.

Pastor Mortensen se je z vsi v-nemo zavzel za njo, češ da ona ni nič kriva na celi stvari, ampak da zadene vsa krivda pro-dajalko v omenjeni trgovini. Dosedaj se še ne ve, kaj bodo ukrenili z njo.

Proces Diggs-Caminetti.

Diggs spoznan krivim prestopka prti Mann-postavi. Hitri sklep porote.

San Francisco, Cal., 20. avg. — Maury J. Diggs, bivši californijs-ki državni arhitekt, je bil spoz-nan krivim, da se je pregrešil zo-ber Mann-postavo proti "belemu suženstvu" s tem, da je pobegnil iz Sacramento, Cal., v Reno, Nev., v spremlju Marthe Warrington. V tem smislu se je izrazila poro-ta, ki je imela odločevati o tem slučaju.

Porotnikom je bilo stavljenih šest vprašanj in glede štirih so odločili porotniki, da je Diggs kriv.

Predno so se porotniki odstra-nili k posvetoivanju, so se vršili še zadnji pro- in contra-govori. Zagovor je bil precej medel, pač pa je državni pravnik kar naj-ostreje bičal počenjanje obtožen-ca, ki je bil zapustil svojo ženo ter pobegnil z drugo. Roche je omenil orgije, ki so se vršile v u-radu Diggsa, številne izlete z av-tomobilom, katere sta priredila Diggs in Caminetti z Marthe War-rington in Lolo Norris, ter ga dol-žil, da je spravljal še druge deklice v nesrečo. Koncem govora je re-kel, da čaka narod z napetostjo na izid procesa ter da zahteva, da se take moke kot Diggs strogo kaznuje.

Zagovornik Devlin je skušal do-kazati, da se je Martha Warring-ton obelala na obtoženca ter da je Diggs potoval v Reno le radi-tega, da se izogne javnemu škan-dalu. Baje ni hotel deklice niti vzeti s seboj, vendar je ona silila z njim. Sodnik Van Fleet je več-krat prekinil zagovornika ter ga opomnil, naj se drži dejstev.

Ponarejeni buffalo-nikli.

Harrisburg, Pa., 20. avgusta. — Ves srednji del Pensylvanije je poplavljen s ponarejenimi buffa-lo-nikli. Falzifikati se razlikujejo od pristnih po vzbočni črti pod bivolom, ki je pri pristnih preki-njena, dočim je na falzifikatih po-polno izvedena.

Whitlock bo poslanik.

Toledo, Ohio, 20. avgusta. — Mayor Torand Whitlock je pisal svojemu tujniku iz Toledo, da ne bode več sprejel nominacije za župana, ker namerava postati po-slanik Združenih držav v Belgiji.

General Orozco zavratno umorjen.

Poročila pravijo, da je Zapata osebno umoril njega in dva dru-ga generala.

OSVETA ZAGROŽENA.

Zvezni general je izjavil, da bo mnogo politikov in uradnikov ob-sojenih na smrt.

Mejico Ciudad, Mehika, 20. av-gusta. — Danes se je zaznalo, da je provizorični predsednik Huer-ta v resnici poslal ultimatum za-stopniku predsednika Wilsona, da pa je slednji takoj hitel k Hu-erti ter ga prosil, naj izpusti od-stavek "priznanje potom Zdru-ženih držav tekom 12 ur."

Danes sem došla poročila pravi-vo, da so zveze čete pod po-veljstvom generalov Rosgado in Olea po dolgem boju odvzele Za-patistom mesto Huatla.

V neki stranski ulici so našli trupla Pascuala Orozco, Emilia Masari in Luis Cajiga, ki so bili odposlani kot mirovni komisarji k Zapati. Trupla je identificiral Hermosillo, tajnik Orozco, ki se je skrival v neki hiši izven me-sta. Generala Rosgado je pove-dal, da je Zapata lastnoročno u-moril odposlance.

V gorah pri Huatla je bilo uje-tih na stotine ustašev. V roke vladnih čet je padlo veliko orožja in municije. V zapuščeni glav-nem stanu ustašev so našli važ-ne dokumente, ki kompromitira-jo več znanih politikov in urad-nikov tega dela države.

Rasgado pravi v svojem oficij-elnem poročilu na vojnega minis-tra: "Vsled razkritij, ki so sle-dila našim zmagam, bo tekla kri. Na podlagi dokumentov, katere sem našel, bom izvršil nepričako-vane aretacije. Treba bo tudi iz-reči par smrtnih obsodb, da se napravi konec vrdnim zarotam. Sedaj sem prepričan, da je bil Zapata le slaman mož celega gi-banja. Nekateri pravi voditelji so poslani, drugi pa visoki državni uradniki."

El Paso, Tex., 20. avgusta. — Uradniki Združenih držav so dan-es izjavili, da so razkrili obšir-ni utihotapljenje orožja in mu-nicije čez mednarodno mejo ob Texas in New Mexico. Orožje utihotaplja mehiške državne čete.

Washington, D. C., 20. avg. — Uradna poročila iz mehiškega po-slanstva, ki so dospela tekom zadnjih 24 ur, pravijo, da je me-hiška situacija neizpremenjena.

Emile Ollivier umrl.

Pariz, Francija, 20. avgusta. — V visoki starosti 88 let je umrl danes v Ancey Emile Ollivier, bivši ministrski predsednik Napo-leona III. ob času izbruha nem-sko-francoske vojne.

Pokojni se je rodil leta 1825 v Marseille ter se je nastanil po do-ršenih študijah v Parizu. Leta 1857 je bil izvoljen v poslaniško zbornico ter je pripadal sprva o-poziciji, a se je pozneje vedno bolj nagibal na monarhistično plat ter je skušal v neki brošuri dokazati možnost konstitucional-ne monarhije. Leta 1869 mu je bi-la poverjena sestava novega kabi-neta ter se je pustil pozneje brez odpora gnati v vojno s Prusijo. Dne 15. julija 1870 je izjavil v po-slanski zbornici, da prevzema "z lahkim srcem" odgovornost za napoved vojne. V prvem zakonu je bil poročen s hčerko slavnega komponista Franca Liszt-a, sestro Kozime Wagner.

Zrakoplovec obtožen umora.

Danville, Miss., 20. avgusta. — Danes so aretirali tukaj zrakoplo-vec Harry Clarka iz Chicaga, katerega dolže, da je zavratno u-moril Isay Avery-ja iz Jefferson County, Ind., ki se je mudil tu na nekem prostozidarskem shodu.

Princezinja Luiza.

Ona i prejšnji poročnik Matašić, njen ljubimec, sta obdolžena go-ljufije. Druge obdolžitve.

Dunaj, Avstrija, 20. avgusta. Belgijsko princezinjo Luizo, ka-tera je po svojih konfliktih z upniki javnosti že precej znana, bodo skoraj gotovo zaprli. Tu-kajšnji "Extrablatt" poroča, da jo toži nek hamburški inženir za pet milijonov kron. Pred ne-kaj leti ga je pooblastila, da naj kupi zanjo krasno vilo, kar je tu-di storil. Inženirju je dal poro-čnik Matašić, njen ljubimec, po-narejeno menico in tako je izgu-bil prvi ves svoj denar.

Nadalje jo toži nek berlinski konjski trgovec za 953.000 kron. To svoto sta izvalila od njega pod različnimi lažljivimi prave-zami deloma Matašić, deloma ona. Matašića je hotel še pred časom tožiti, toda ker mu je ta za-grozil, da ga bo ustrelil, je uma-nil tožbo.

Matašić je pred kratkem zastavil 31 Luizinih kovčegov za 15.000 kron, kovčeve je dobil na nek čuden način nazaj, toda pla-čal ni niti vinarja dolga. Sodišče ima proti obema veliko obtežilne-ga materiala, ki bo zadostoval, da bosta presedela nekaj časa v ječi.

Dvoboj.

Krvav duel na težke sablje med grofom Tiszo in mejnim grofom Pallavicinijem.

Budimpešta, Ogrsko, 20. av-gusta. — Danes se je vršil dvoboj med ogr-skim ministrskim predsednikom grofom Stefanom Tiszo in me-jnim grofom Jurjem pl. Pallavicinijem. Dvoboj je bil naznanjen že 15. avgusta. Bila sta se s težki mi sabljami skoraj enajst minut. Oba sta bila ranjena na čelu ozi-roma na roki, nakar so zdravniki izjavili, da sta nesposobna za na-daljni boj. Sekundanti so predla-gali, naj se poravnata, in res sta si najla prejšnja nasprotnika v roko.

Pallavicini, ki je rezervni čast-nik 9. huzarskega regimenta in dedni član ogrske magnatske zbornice, je bil obdolžen ministr-skega predsednika grofa Tiszo, da je najel več pri-č, ki so krivopri-čale proti poslanec Desy-u. Mi-nistrski predsednik je nato ime-noval mejnega grofa lažnjiveca, vsled česar je zahteval zadnji od njega zadoščenje. Grof Tisza se je to leto že v tretji dvobojeval.

Mejni grof Pallavicini je bil leta 1910 v New Yorku kot gost grofa Antona Sigray-a, ki se je poročil z Miss Harriet Holmes Daly iz Butte, Montana.

Smrti padec.

Bayonne, N. J., 20. avgusta. — 53-letni Frank Heing se je več-raj smrtno onesrečil. Stal je sre-di mosta centralne železnice in se naslanjal na ograjo. Po neki je priplul nek parnik in most so dvignili v višino, da je mogel parnik oditi naprej. Nesrečnej se je padel iz višine 150 čevljev v vo-do, kjer se je ubil.

500 organizatorjev.

Hugh Frayne, generalni orga-nizator American Federation of Labor se je večeraj izjavil, da bo poslal meseca septembra po državi New York in New Jersey 500 organizatorjev, ki bodo or-ganizirali še ne organizirane in-dustrije.

Blazen samomorilec.

Včeraj so našli v Raritan pre-kopu blizu Cadwalader parka truplo Gustava Larsena, ki je u-šel iz trentonske blaznice. Star je bil 48 let in je v blaznosti skočil v vodo.

Bolgari so se obnašali kot pravi divjaki.

Ruski vladni komisar je dognal, da so Bolgari uganjali večje gro-zovitosti kot Turki.

GROZNA POROČILA.

Bolgari so ustrelili šest tisoč tur-skih vojnih jetnikov, med njimi več žena in otrok.

London, Anglija, 20. avgusta. Ashmead Bartlett, znan dopisnik "Daily Telegraph-a", je poslal iz Carigrada svojemu listu prepis strašnega poročila, katerega je sestavil nek ruski vladni komi-sar, ko je natančno preiskal, ko-liko je resnice na grozovitostih, ki so se dogajale v zadnjem času na Balkanu. Poročilo je tako strašno, da se nekatere stvari sploh ne smejo natistiti, in komisar zatr-juje, da podobnih prizorov, kot so se vršili v balkanski vojni, ne pomeni svetovna zgodovina. Sred-njeveški Huni, Obri itd. niso bili niti sence Bolgarov v dvajsetem stoletju.

Kaj so pretrpele ženske in dekleta v Drinopolju, je nepopi-sljivo, piše komisar — Bolgarska razdivjana soldateska ni prizna-sala ne stanu, ne starosti. S tur-skimi ženami so nečloveško postopali, nič bolje se ni tudi godilo Grčkinjam in Armenkam. Divjaki so jih oskranjevali, jim rezali pr-sa, nosove, ušesa in glave.

Oplenili so vse hiše, poklali vse, kar jim je prišlo pod roke, plenili mošče in druga. Mohame-dancem sveta, poslopja. Ko je Mufti (turški duhoven) protesti-ral, mu je odgovoril bolgarski ge-neral Belčev, da uiti ne misli na to, da bi zabranil armadi "to ne-dolžno veselje".

Il koncu poroča general, da so Bolgari signali v nek, z bodečimi žicami ograjen, prostor 6000 voj-nih jetnikov, med katerimi se je nahajalo tudi več žena in otrok. Nato so jih obkolili in začeli stre-ljati. Nekaterim se je sicer posre-čilo pobegniti, toda lahko se reče, da jih je obležalo samo pri tej pri-liki 5600 mrtvih. Trupla so nato polili s petrolejem in zažgali.

Dober turist.

Milan, Italija, 20. avgusta. — Dr. Piazenca, italijanski hribolazec je dospel na vrh Mount Nanz-kum, neke gore v Indiji, ki je visoka 22.000 čevljev. Ta poskus so že večkrat podvezeli angleški in ameriški turisti, pa se jina je vedno izjalovil.

Denarje v staro domovino

pošiljamo:			
K.	\$	K.	\$
5....	1.10	130....	26.60
10....	2.15	140....	28.65
15....	3.15	150....	30.70
20....	4.20	160....	32.75
25....	5.20	170....	34.80
30....	6.25	180....	36.85
35....	7.25	190....	38.90
40....	8.30	200....	40.95
45....	9.30	250....	51.15
50....	10.30	300....	61.35
55....	11.35	350....	71.60
60....	12.35	400....	81.80
65....	13.40	450....	92.00
70....	14.40	500....	102.25
75....	15.45	600....	122.70
80....	16.45	700....	143.15
85....	17.45	800....	163.60
90....	18.45	900....	184.00
95....	19.45	1000....	204.00
100....	20.45	2000....	407.00
120....	24.55	5000....	1017.00

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote po-polnoma izplačajo brez vinarj-odbitke.

Naše denarne pošiljave razpo-šilja na zadnje pošte c. k. pošto-hranilnični urad na Dunaju v naj-krajšem času.

Denarje nam poslati je najpri-ličnejše do \$50.00 v gotovini v pri-poročenem ali registriranem pi-smu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.,
6104 St. Clair Avenue, N. E.,
Cleveland, O.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
JANKO PLEŠKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
"pol leta" \$3.00
"pol leta" za mesto New York 1.50
"pol leta" za mesto New York 2.00
Evropsko za vse leto 4.50
"pol leta" 2.55
"četrtletno" 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvzemši nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
prihajajo.

Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje
bivališče naznani, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Slabo uporabljena po- stava.

Pred dvema leti izdal kongres
zakon, ki označuje meddržavno
trgovino z "belimi sužnjami" kot
ludodilstvo. S tem zakonom
naj bi se povezovala roke profesio-
nelnih trgovcev s padlimi deklia-
ciami. Da se izvede zakon, je bil
ustanovljen v Washingtonu urad
z neustretnimi nastavitvami. Ta urad
sam požre na leto kakih 400,000
dolarjev.

Kljub tem velikim izdatkom
evete trgovina z deklaracijami se ne-
moteno napreje. Pač pa so ta za-
kon porabili v Californiji za to,
da so stavili pod obtožbo dva nič-
vredna mlada moža, ki sta obče-
vala, kljub dejstvu, da sta bila
oženjena, z dvema lahkomišljeni-
ma deklaracijama.

Oba človeka pa nista obtožena,
da sta zavedala deklaracije. To bi
spadalo pod državni zakon in Cali-
fornia ni smatrala za sedaj še za
potrebno, da bi kaznovala take
prestopke.

V zlo se jima pa šteje, da sta
s svojima ljubimkama prekoračila
meje države ter se napotila v
Reno. Ako bi bila šla, mesto v
Reno, v San Francisco ali Los An-
geles, bi se jima ne moglo ničesar
zgoditi.

Nočemo zagovarjati dejanj teh
dveh možkih, vendar pa nima po-
stava, ki je bila izdana v svrhu
preprečitve trgovine z deklaraci-
mi, ničesar opraviti z njihovim
slučajem. Nastopiti bi bilo treba
proti njima na podlagi kake dr-
žavne postave in ne zvezne. Dru-
žini prizadevati deklaracije bi pa
storišče boljše, ako bi cele zadeve ne ob-
šali na veliki zvonec. Deklaracije bo-
sta še itak celo svoje življenje tr-
peli na posledice tega škandala.

K razmotrivanju o J. S. K. J.

Barberton, O.

Dovolite mi, da tudi jaz neko-
liko omenim o prihodnji konven-
ciji naše J. S. K. J. Dosedaj sem
šebral veliko dobrih nasvetov in
lahko rečem, da nam bodo dale
nekatero točko veliko za misliti.
Dobro bi bilo, če bi izplačevala
Jednota bolniški podpora, toda
najprej se mora napraviti dober
sistem, potem katerega bodo dru-
štva lažje plačevala. Jednota do-
ločeno svoto za bolniški sklad. Z
izvajanjem gl. tajnika se popol-
noma strinjam, da bi vsako dru-
štvo vplačalo za vsakega člana
\$2 v bolniški sklad in da bi Jed-
nota že meseca oktobra začela z
izplačevanjem bolniške podpore.
Ona društva, ki so na bolj slabi
finančni podlagi, naj bi vplačala
omejeno svoto v obrokih. Člani
naj bi plačevali v bolniški sklad
po 65c na mesec, za kar bi dobili
v slučaju bolezni \$1 dnevne pod-
pore. Bratje delegati, zavzemite
se za to stvar!

Veliko se nadalje tudi govori o
združenju vseh Jednot in Zvez.
To je dobra ideja, ki zasluži, da

se uresniči. Če bi v tem slučaju
ne zadostoval zgornji omenjeni
bolniški sklad za izplačevanje
podpore, bi dali delegati gl. od-
boru pravico povišati prispevke.
Na vsak način bi bilo potrebno
v tem slučaju bolj strogo nadzo-
vanje bolnikov. Vsak, ki zasle-
di kakega simulant, ga mora
naznani gl. uradu, da ga po pra-
vilih kaznujejo. Nadalje je tudi
potrebno združiti društva zaradi
vednega preseljevanja. Po seda-
njem sistemu je prestop zelo
otežkočen, ker ima vsako dru-
štvo svoja pravila in nazore, a
vendar spadajo vsa k eni Jedno-
ti. Večletni član kakega društva
se zelo začudi, če prestopi h ka-
kemu drugemu, ker najde vse
drugačne razmere, kot so bile pri
prejnjem. Lahko je tudi, da tak
človek pri vstopu v drugo dru-
štvo zbolí. Ono društvo, kateremu
je mogoče dolgo vrsto let plače-
val mesečne prispevke, nima zanj
nobelih obveznosti več. To ven-
dar ni pravično. Pravilni odbor
treh delegatov ima nalogo, da
pred konvencijo sestavi Jednot-
nina pravila, ker so sedanja pre-
obširna in premalo razumljiva.

Mnogo se razmotriva po časo-
pisju o združenju Jednot in Zvez.
Predno pridejo delegati do gla-
sovanja, naj temeljito premislijo
celo stvar.

Nadalje morajo enj. delegati
kaj ukreniti za stare in onemogle
člane, katerih je že precejšnje
število, drugi pa še pridejo za
njimi. Od Jednoti jih ne moremo
kar tako zagnati, ker so bili do-
bri in točni vplačniki.

Prej se je veliko pisalo in go-
vorilo o Slov. Zavetišču, toda
stvar je polagoma zaspala. To se
mora znova oživeti, da bodo že
vsaj stari siromaki imeli svoj
dom.

Tem potom opozarjam tudi
člane društva sv. Martina št. 44,
da se polnoštevilno udeležijo seje
dne 24. t. m. ob 9. uri zjutraj v
navadnih prostorih, ker imam
za rešiti več važnih točk. Vsak
naj stavi svoje predloge, ker na
ta način se lahko veliko olajša
delo delegatov.

Cenj. deletati, delujte na kon-
venciji složno in imejte pred očmi
samo napredek! Jednota! So-
bratski pozdrav vsem delegatom,
uradnikom in članom! Na sviden-
je!

Alojzij Balant, delegat.

Dopisi.

Mr. Frank Sakser v Mt. Clemens.

Iz Mount Clemens, Mich., nam
je dopisal časnikiški poročeval-
ec Charles W. Waring sledeče
poročilo:

Mr. Frank Sakser iz New Yorka
se mudi že nekaj časa v Mt.
Clemens, Mich., kjer jemlje mi-
neralne kopeli, ter uživa v tem
krasnem kraju kratke počitnice.
Mr. Sakser je preskromen, da bi
pisal o sebi, a se je sestel z nekim
časnikarskim poročevalcem, ki je
rade volje izpregovoril zanj par
besedi.

Mount Clemens je mičen pro-
stor, ležeč kakih dvajset milj se-
verno od Detroit, Mich., ter je
slaven v prvi vrsti zaradi svojih mi-
neralnih kopeli, dasiravno gre
mnogo ljudi vsako leto tjakaj
edinele radi pokrajinskih predno-
sti, katere se jim nudijo v polet-
nem času. Par minut vožnje pri-
vede človeka do Lake St. Clair,
kamor vabi veslanje, ribarjenje
mnogo navdušenih prijateljev iz-
vsnobnega športa. Glavna vrлина
kraja pa so mineralne kopeli, ki
so kaj uspešne za ljudi, obbolele
na revmatizmu.

Te kopeli so razkrili pred kaka-
mi štiridesetimi leti, ko so neka-
teri kopali globoko solno jamo.
Ko je prišel sveder kakih tisoč
čevljev globoko, so našli posebno
mineralno vodo, ki ni vsebovala
le soli, temveč tudi veliko drugih
mineralnih snovi. Zdravilno vred-
nost te vode je spoznal konj, ki
je pomagal kopati jamo. Povest
pravi, da je bila to stara žival.
Ker pa je bila dobro premočena
vsaki dan z mineralno vodo, je
polagoma izgubila vso okorene-
lost v sklepih ter je bila koncem
dela povsem zdrava in čvrsta.
Ljudstvo je nato pričelo posku-
šati to do proti okorenosti v
sklepih in proti revmatizmu in se-
daj jih pride na tisoče vsako leto
v Mount Clemens.

Mount Clemens je malo meste-
ce ter šteje kakih 10,000 prebi-
valcev. Nima skoro nič tovarni-
dima in Mr. Sakser pravi, da se
je v resnici odpočil od vsakdanje-
ga napora vlemesta.

New York, N. Y. — Iz urada
Slovenskega samostojnega bolni-

škega podpornega društva za
Greater New York. — Člani in
članice gori označenega društva
se vljudno vabijo k mesečni seji,
katera se vrši prihodnjo soboto
dne 23. avgusta v društvenih
prostorih v Beethoven Hall, 210
5. ulica, New York, zvečer ob 8.
uri. Na dnevnem redu je več važ-
nih stvari. Zajedno se naznanja
enaj. članom, da smo dobili dne
2. avgusta t. l. od državnega za-
varovalnega oddelka inkorpora-
cijski charter, kakoršnega zahte-
va oblast od vseh tukajšnjih pod-
pornih društev. Pričakuječi Vase
zanesljive udeležbe pri prihodnji
seji, ostajamo z bratskim pozdra-
vom — Odbor.

Mt. Clemens, Mich. — Mt. Cle-
mens je prijazno mestec kakih
20 milj severno od Detroit. Vse
mestno prebivalstvo se zgolj pre-
življa od tujecev, kateri iščejo tu-
kaj ljubega zdravja. Na revmatiz-
mu bolni hodijo sem v kopeli, da
si prekuhajo svoje telo, dalje do-
haja sem tudi obilo ljudi iz južnih
držav ter si zdravijo malarijo. Te
kopeli so zelo dobre, a tudi dobra
kristalna mrzla voda je tu dobila.
Med mnogimi obiskovalci se na-
haja tu tudi obilno število potom-
cev Izraela, tudi ti ljudje uživajo
le kar je "košer", vendar jih ob-
ilo trpi na revmi. Ženske teh po-
tomcev so zelo obilega telesa in
je videti, da jim "košer" hrana
zelo ugaja in to celo preveč. So-
pirajo se tako kakor povsodi, kjer
se le ogrejejo in delajo svoj busi-
ness. Zato je tudi tu dobili židov-
ske hotele in boardinghouse. Živ-
ljenje je tu zelo različno, ceno in
drago, kakor si kdo zbere; enako
je v kopeli. V nekaterih kopelih
velja kopel 50c, a treba je dati
možu, ki te oddrigne, tudi 50c, ker
drugače plačila nimajo. V obče
velja tudi tu pogovor: kdor ma-
že, se dobro vozi. Čudni so pa ne-
kateri ljudje; od daleč prihajajo
sem z namenom si zdraviti revma-
tizem, a že pri zajutruku uživa-
jo meso in jajca, kar ni v soglas-
ju z zdravljenjem. Revmatikar
mora zelo dijetno živeti, ne sme
uživati jaje, ne juhe, ne mesa,
najmanj rdeče meso, to je steak
itd., a tudi ne sme piti pive in vi-
na, za kar se pa žalobno le malo-
kateri zmenijo ter upajo, da jih
že kopeli ozdravijo, kar ni mogo-
če. Revmatizem se zgolj dobi od
zavzivanja ali preveč pive, vina,
ali pa mesa in jajc; tu menim na
akutni revmatizem in ga dobi bo-
gat človek ali siromak, seveda ni
vsakdo podvržen tej bolezni, ker
mnogo jih je, ki lahko vse preba-
vijo brez vsakih nasledkov, revma-
tikar pa, ako se točno ne drži
dijete v pitju in jelu, pa zopet
dobi to bolezen čez dalj ali manj
časa. Zdravilstvo zelo napreduje
in je tudi za revmatikarje izumi-
lo dobra sredstva in dandanes vel-
ja za najboljši takomenovani
atopahan. To sredstvo sem sam po-
skusil in z zelo dobrim uspehom;
importirano je iz Nemčije in se
bode kmalu udomačilo tudi tu.
Na kakega rojaka do danes še ni-
sem našel, dasi sem tu še skoraj
teden dni, toda gotovo se kateri
tu nahaja in zdravi. Tunkaj se
ljudje skoraj nič ne zanimajo za
politiko, ker mnogo jih je iz dru-
gih držav in goje lokalno politiko
zase. Mnogo pa je tu ljudi le
zgolj za šport, ali za kaj takega
je dobiti boljših krajev, kjer ni
videti toliko bolnikov, toda ti go-
spodje sportsmen imajo že svoje
vzroke, zakaj so tu in ubijajo čas
kakor vedo in znajo, na cen na-
čin nikakor ne. Dalje je tu videti
tudi zelo mnogo avtomobilov; no,
saj v državi Michigan izdelajo
največ teh "mešin" (kakor židje
pravijo). Videti je tu avto najno-
vejšega izdelka in pa tudi zelo
stare "cize", da se je bati vanjo
vsteti, češ, ako bi taka "ciza" za-
dela v malo večji kamenček, da
se ne bi razbila v kose in kosčke.
Tudi farmerji iz tukajšnje okoli-
ce imajo avtomobile in to bolj
starega forma in včasih jih je že
od daleč čuti, ko evlijo po mazi-
lu. Kaj ponosno pa sede židje v
"mekini" in to taki, ki le na sve-
te čase kedaj vozijo in ti sports-
men tretje vrste so posebno vse-
li, če dobe kak "free ride", ker
to je največje in najbolj ugaia
"izvoljencem". — Danes (18. av-
gusta) je rojstni dan cesarja Fran-
ca Josipa I.; raz naše mestne hi-
še vihra ameriška zastava in to
gotovo njemu v proslavo, ker na-
ši hotelirji, trgovci itd. so zelo
kozmopolitlični. In zakaj ne bi bi-
li? Dolar je dolar, naj ga zapravi
Amerikane, Nemece, Francoze ali
Avstrijce; saj se vse vrti okoli
"košere menseme". (Židovski iz-
raz: za gotov denar.) Vročina tu-
di nas zelo pritiska in jo tem bolj
občutimo, ker se še vroče koplje-
mo; pa ker je vsake stvari en-

krat konec, bode tudi vročina, na-
ših kopel in mojega dopisa. —
F. S.

Milwaukee, Wis. — Z delom
gre še zadosti dobro, samo plače
so majhne. Po tovarnah se malo
slabše dela, na polju je dela do-
volj. — Sedaj moram sporočiti o
nesreči, ki je zadela rojaka Golo-
ba. Delal je pri neki tvrdki, ki
pokriva strehe. Dne 12. avgusta
je revež padel iz 6. nadstropja in
obležal na mestu mrtve. Doma je
bil nekje z Gorenjskega. Tukaj
zapuša žena in več nepreskrblje-
vih otročičev. Lahka mu bodi tu-
ja zemlja! Naše iskreno sožalje.
Ivan Vodovnik.

Ravenwood, Colo. — Naša
kempa stoji še na precej lepi ravnini,
premog je visok od dveh do
dveh in pol čevljev. Zaslužek je
odvisen od delavca. Premog je ze-
lo trd. Če želi kak rojak sem pri-
ti, naj le pride, ker se delo zelo
lahko dobi. — Dne 9. avgusta je
ubilo rojaka Jakoba Vičiča. Spa-
dal je k dvema društvoma, ki sta
mu priredila lep pogreb. Doma je
bil iz vasi Jevše pri Kastelnovu
na Primorskem. V starem kraju
zapuša mater, brata in dve se-
stri, tukaj pa ženo in tri male ot-
ročice. Rodbini izrekamo naše
iskreno sožalje. Lahka mu bodi
svobodna zemlja! — Mat. Lu-
kežič.

Chehalis, Wash. — Vreme ima-
mo še dosti dobro, kmetje hitijo
z zaostalo košnjo in žetvijo, leti-
na dobro kaže. Pred kratkem je
zasulo v premogokopu Superior
Coal Co. Ivana Zavelovska. Star
je bil 36 let in doma nekje blizu
Gornjega Grada na Štajerskem.
Tukaj zapuša mater, dva brata
in sestro. Truplo so našli šele po
preteku štirih dni. Ponesrečil se
je, ko je podiral podpirne kole.
Pozdravi! — Jurij Perušič.

Kosti junakov — gnojilo.

Mesto Gdansk na zapadnem
Pruskem je bilo ob Napoleonovih
časih dvakrat pozorišče krvavih
bojev. L. 1806 so oblegali Fran-
cozje to mesto, branili so je pa
Prusje in Rusi in leta 1813, ko so
bili Francozje branitelji, a zavez-
niki napadali. Mnogo, na tisoče
vojakov je obležalo obkraj mrt-
vih in v mestu in okoli je grob
teh junakov do današnjih dni. U-
trdbeno zidovje so deloma podri-
li že pred leti, letos pa je mestni
magistrat kupil od države še o-
stalo zidovje, da ga podere, prav
v spomin stoletnice junakov, ki
so s krvjo in smrtjo osvobodili
domovino. Sedaj podirajo zid in
prikopali so seveda tudi do okost-
njakov onih, ki so padli leta 1806
in 1813. Silne množice je teh ko-
sti, a magistrat nima toliko spo-
štovanja do braniteljev domovi-
ne, da bi napravil obširen grob,
kjer bi jih zakopal. Kupčija nad
vse. Žene in otroci pobirajo z do-
voljenjem magistrata te kosti in
jih prodajajo po 1 K 68 vnt. stot
trgovcem, ki prihajajo z vozovi
na prostor, kjer podirajo zidovje,
in da ne zadene kupčije nobena
zamuda, pripeljejo tudi tehnično
s seboj. To gre zdaj že teden za
tednom, stot za stotom kosti ju-
nakov so že odpeljali v tvornico
za umetna gnojila. Socialno-de-
mokratični list v Gdanskem je
tako, ko se je pričela ta ostudna
kupčija, pončil mestne očete, kaj
da je pieteta in povedal tudi go-
spodom, da mrtvaške kosti niso
kupčijski predmet. Tudi na ne-
varnosti je opozoril magistrat,
ker kaj lahko bi se zgodilo, da se
zvali zemeljska plast na otroke,
ki pobirajo kosti. Tudi so morda
med razvalinami še nerazstrelje-
ne patrone ali druge eksplozivne
snovi in zgodila bi se lahko ne-
sreča, enaka oni pri podiranju
utrdb v Kraljevem. Ali protest
tega lista je zaman. Dan za dnem
prihaja na stotine otrok, ki po-
birajo zemeljske ostanke svojih
pradedov in junakov iz leta 1806
in 1813, in voz za vozom odproče
obložen s človeškimi kostmi v
tvornico za gnojila.

To in ono.

Nevesta honveda.

Honvedni infanterist Gabor je
dobil v Vraždinu pred par dne-
vi petdnevni dopust. Obiskal je
svojo nevesto v Kisvaru. V dru-
žbi je šel nato v gostilno. Komaj
so se vsedli, pride neki Doeme,
ki se je bal, da je zapeljal Ga-
borjevo nevesto. Gabor je oble-
del, ni zinil niti besede. potegnil
bajonet in ga Doemeju potisnil
do ročaja v sree. Doeme se je m-
tev na tla zgrudil. Gabor je spra-

vil bajonet nazaj v nožnico in
drl iz gostilne ter takoj odpota-
l v svojo garnizijo, kamor je
došel ponoči in se takoj podal k
polkovniku Banffyju, ki so ga
morali zbuditi, ker je spal. Vo-
jak je pokazal polkovniku še kr-
vav bajonet in je polkovniku ja-
vil: "Gospod polkovnik! Najpo-
kornejšje javljam, da pridem na-
ravnost iz Kisvarde, kjer sem u-
smrtil Aleksandra Doemeja, ker
je mojo nevesto zapeljal. Neve-
sto sem čez vse ljubil in ker se je
lopov s svojim dejanjem bahali
sem ga zabodel. Nisem hotel, da
me orožniki ali policisti aretirajo.
Prišel sem, da me moja voja-
ška oblast kaznuje. Prosim, od-
pusite, da sem Vas poneli motil
Vas prosim, da me aretirate".
Polkovnik Banffy je stopil proti
morilec, ga tapljil po rami in
mu rekel: "Odstopite!" Voj-
škemu sodišču je polkovnik ta-
koj poročal, a sodišče z ozirom
na vojaško postopanje vojaka in
ker je skesan obstal, Gaborja ni
kazalo aretirati. Gabor se sme
ob službe prostem času izpreha-
jati po mestu.

Nemčija za Srbijo in Grško.

Dočim avstro-ogrski diploma-
cija z vsemi silami dela na to, da
bi Srbija in Grčija preveč ne za-
stli, se Nemei v rajhu prav za to
dve državi najbolj zavzemajo.
Nemski oficiozi so smljivo re-
zervirani in ne podajajo nobenih
izjav, niti ne store nobenih ko-
rakov, da bi se solidarnost med
Avstrijo in Nemčijo naznaju kaj
bolj pokazala, časopisje pa je na-
ravnost srbo- in grkofilsko. Ne-
kateri sodijo, da Nemčija s Srbi-
jo simpatizuje zato, ker so nje-
ne zahteve nujno zvane z grški-
mi, grške pa podpira iz ozirov na
dinastijo. To je res, a ne zadene
bistva stvari. Nemčija se iz
stvarnih razlogov nagiba na srbo-
sko-grško plat in natiem koke-
tuje tudi s Turčijo. To pa zato,
ker se ji ne zdi v interes nem-
ške trgovine in gospodarstva, da
bi bilo vse egejsko obrežje in
Marmarsko morje kdaj v rokah
ene same države, to je Bolgarije.
Nemčija pa Bolgariji tudi sieer
ne zaupa, ker jo smatra za jako
nezanesljivo in zato za nerabno
kot zaveznic. Od Srbije Nemčija
pričakuje, da bo ena njenih
najboljših odjemalk in da bo Ma-
kedonijo kmalu kultivirala. Nem-
ški oficiozi bodo Avstrijo sieer
podpirali, kadar se bo šlo zares,
toda iz sree ne, in to je slabo
znamenje za bodočnost.

Posojilo.

V Parizu je pred kratkim u-
mrla gospa Carpeauxova, vdova
kiparja, ki je bil ljubimec cesar-
ja Napoleona III. Kiparjeva vdova
je kaj rada pripovedovala spo-
mine iz onih časov, najraje
je go pripovedovala, kako je
Carpeaux "posodil" cesarju Na-
poleonu sedem in pol frankov.
Enkrat je bila na dvoru družba,
katere se je udeležil tudi njen
mož. Z njem pa tudi več njego-
vih prijateljev, ki so bili zelo
presenečeni, ko je cesar, ki je bil
kar najboljši razpoložen, prijel
kar nenkrat svojega ljubimca
Carpeauxa pod pazduho ter ga
odvedel k zaupnemu pogovoru v
sosedno sobo. Ko se je Carpeaux
zopet pojavil v dvorani so hiteli
vsi prijatelji k njemu, da bi iz-
vedeli, kaj je cesar z njim govo-
ril. Kipar je dal prst na usta, bo-
ječe pogledal po sobi ter zasepe-
tal, da tega nikdar ne izda. Toda
ko so prijatelji vendarle v njega
silili, jih je povabil v skrit koti-
ček, kjer so mu morali s častno
besedo obljubiti, da tega ne po-
vedo naprej. Nato je vendarle
stvar izdal: "Cesar si je od mene
izposodil!" je zašepetal tajnost-
no. "Kaj si je?" — "Izposo-
dil od mene denar. Toda, pst! To
se sme nihče izvedeti! K nesreči
sem imel s seboj samo petnajst
frankov, toda bratovsko sva si
jih razdelila." Toda naj so mu
prijatelji že verjeli ali ne, goto-
vo je bilo, da stvari niso zamol-
čali temveč jo hitro naprej pove-
dali, samo da je cesar izvedel.
Toda čudno: cesar se ni razvedel,
temveč se je odpeljal drugi dan
h kiparju, da si v njegovem ate-
ljeju ogleda njegova najnovejša
dela: Pri odhodu je veselo rekel:
Da ne pozabim, Carpeaux! Da-
nes sem pri denarju, tu imate na-
zaj onih 7 frankov in pol, kar ste
mi večraj posodili!" Kipar je ob-
stal, kakor bi v njega udarila
strela, hotel se je izgovarjati:
"Izborbo je to bilo, izborni!"
Kmalu bi z Evgenijo počila od
smeha. Toda nekaj mi morate
vendar obljubiti. V svojem last-
nem interesu! Drugič mi posodi-
te vendar več!"

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Mnogokrat smo že naglašali na
tem mestu, da ima vsak naročnik
napisano poleg svojega imena na
naslovu lista, do kedar je naro-
čina poravnana. Kakor hitro ke-
do naročnino obnovi, se dotične
številke pri naslovu spremene, iz-
česar lahko sleherni naročnik ta-
ko razvidi, ako smo naročnino
sprejeli ali ne. Mnogi naročniki
še vedno tega ne vpoštevaajo ali
pa nočejo razumeti, vsled česar
ponovno opozarjamo vse naroč-
nike: Prva številka je MESEC,
druga DAN in tretja pa LETO,
do kedar je naročnina poravnana,
kar je dovolj razumljivo. Kdor
torej to vpošteva in naročnino
pravočasno obnovi, tudi list re-
dno sprejema. Izgovor, da ta ali
oni ni vedel, kedar mu je naro-
čina potekla, je torej popolnoma
odveč! Kdor pa naročnino ne po-
ravna, tudi ne more pričakovati,
da bode list sprejeman. Držimo se
izreka: "Vsakemu svoje", pa bo-
de za vse prav!

SVARILLO.

Varujte se rojaka FRANKA
MEDVED. Doma je iz Rudolfo-
vega na Dolenjskem. Prvega ju-
nija 1908 je odšel od mene, ostal
dolžan na hrani in stanu in poleg
tega pa še ženo s seboj odpeljal.
Bil je par mesecev bolan, da je
imel čas svoj sklep dobro prevda-
riti. On je srednje postave, črnih
oči in črnih brk ter star kakih 30
let. Govori dobro angleško. Ona
je srednje postave, kostanjavih
las, ima eno sivo in drugo rjavo
oko. Na rjavem očesu ima malo
sivo progno. Nje ime je Terezija
Mišjak, rojena Kobe. Zadnjič sem
ju videl na Heilwood, Pa. Prosim
cenjene rojake, če kdo izve za ta
vesel parček, da mi naznani, za
kar dobi \$5 nagrade.

Frank Mišjak,
P. O. Box 209, Edenborn, Pa.
(21-23—8)

Kje je moj prijatelj JANEZ GLI-
KO, po domače Stenolov iz Be-
ča, fara St. Vid pri Zatičini pod
Ljubljano. Pred par meseci je
bival v Collinwood, Ohio, in
potem je ne vem kam odšel.
Prosim cenjene rojake, če kdo
ve za njegov naslov, naj mi ga
naznani, ali naj se mi pa sam
javi, kaj mi imam nekaj važ-
nega poročati iz starega kraja.
Louis Omahen, 14517 Saranac
Road, Collinwood, Cleveland,
Ohio.

Kje je ANTONIJA BALANČ?

Pred šestimi leti je bivala v
Chicago, Ill. Če kdo izmed ro-
jakov ve za nje naslov, naj mi
ga javi, ali naj se pa sama ogla-
si, poročati ji imam nekaj važ-
nega. — Franciška Pintar (ro-
jena Florjančič), Frog Lake,
Alta, Canada. (21-23—8)

Rad bi izvedel za naslov od svo-
jega brata ANTONA DOV-
GAN. Pred tremi leti je bil v
Verona, Pa., in kam je potem
odšel, ne vem. Slišal sem, da se
še vedno nahaja nekje v Penn-
sylvaniji. Prosim cenjene rojake,
če kdo ve za njega, da mi
javi, ali naj se pa sam oglaši.
Frank Dovgan, Box 21, Oak-
mont, Pa. (21-25—8)

Iščem svojega brata VALENTI-
NA ŠETINA. Pred dvema leto-
ma se je nahajal v državi Kan-
sas. Doma je iz vasi Zbile (Svi-
lje) h. št. 14, Gorenjsko. Pro-
sim cenjene rojake, če kdo ve
za njegov naslov, da mi ga ja-
vi, ali naj se pa sam oglaši. —
Frank Šetina, Box 138, North
Chicago, Ill. (21-23—8)

Kje je MIHAEL POŽAR? Doma
je iz Kožane pri Št. Petru na
Notranjskem. Prosim cenjene
rojake, če kdo ve, kje se sedaj
nahaja, naj mi naznani, ali naj
se sam oglaši. — George Režek.
R. F. D. 2, Box 129, Irwin, Pa.
(21-25—8)

VABILO NA VESELICO,

katero priredi
društvo Delavec št. 59 S. S. P. Z.
v Conemaugh, Pa.,
v soboto dne 23. avgusta
v S. D. Domu.

Tem potom vljudno vabimo vse
rojake in rojakinje, da se te naše
veselice udeležijo blagovoljno. Za-
četek veselice je ob 7. uri zvečer.
Obenem se naznanja onim, ka-
teri se niso udeležili zadnje seje,
da smo sklenili, da mora vsaki
član plačati

Stric Ivan.

Dr. Ivan Sorli.

Tam gori v koči med hrastjem je živel.

Prav sedel gozda si je bil sezidal svoj stan. Kmetje imajo radi svoje hiše bolj na planem, da se vidi na vse strani: najprej malo polja s sadnim drevjem, na to njive in šele tam zadaj kje gozd. No, stric Ivan je bil drugačen nego sosedje okrog... Dobro mu je bilo, ko so vršili vrhovi prav nad njegovo streho. Moral je čuti bučanje teh veličastnih orgel, teh bajnih, nevidnih strun tam gori med vejami, naj jih je že ubirala mehka, gladka, božajoča roka pomlad, ali drevila na njih poletna nevihta svojo himno moči in sile, ali se jih je dotikala slabotna, drhteča, medla jesen... Pozimi pa, ko so bile vse potrgane in še konci zamrzli, je prišel njegov prijatelj vihar pa se mu dobrihal okrog ogalov...

Prav sam je živel v gozdu stari Ivan. Malokdaj je prišel kdo k njemu v vas; le njegov tovariš iz mladosti let Maren je včasih pogledal k njemu, da sta pokadila ob starih spominih pipa tobaka, seveda Ivanovega tobaka.

Boljši prijatelj pa nego Maren smo bili Ivanu mladi otroci iz bližnje vasi. Prihajali smo vedno proti večeru. Tedaj je sedel stric, kakor smo mu dejali vsi, pred svojo hišico z onimi starimi, črni-mi citrini in nam zaigral vsakrat po dve tri. In počasi so mu trepetali okorni prsti čez strune... Nad njim pa so vršili vrhovi... Mi smo pa sihihi: "Bolj hitro, stric; ne tako počasi; polko dajte!"... Samo tako pred nevihto smo bili popolnoma zadovoljni z njim...

Ali, bilo nam je tako čudno pri srecu, ko je začelo bobniti tam v dalj, ki so zadrževali oblaki tako divje drug proti drugemu kakor pošastne vojske, ko so zašumela drevesa tako plaho in nemirno, ko se je jelo nebo lomiti nad nami, in ko je zadišalo iz njegove kočice po oljčnem dimu... Skakali smo in kričali, neka sladka, ometočna razuzdanost se nas je polastila in vendar nam je duša trepetala od tajne groze...

Tedaj je prišel stric Ivan počasi iz hiše. In vihar je bučal, vrhovi so se bčali in mrmrali, vrtinci pa so drevili v divjem plesu pač davne slike Ivanu pred dušo. In roke so mu oživele, prsti so hiteli čez strune kakor da trepeče pod vsakim strto srecu... Mi pa smo vriskali in skakali in plesali, kakor da nas je obsedel duh tajnstvene poezije vzkipelega gozda.

Jeziti pa ga nismo smeli, strica Ivana. Ondam mu je neki paglavec skril klobuk, zato pa ga je pretepel tako, da se nismo upali več časa v bližino njegove hišice. Sam je moral priti po nas. Potem pa nam je govoril: "Otroci, nikar me ne jezite, ker sem tako hude krvi. Le lepo pametni bodite, in za Veliki teden vam naredim lepe ropotače..."

Da, hudo kri je moral imeti stari Ivan. Ljudje so mu pravili, da je bil vedno najboljša duša; če si ga pa razjezil, se mu je zablišnil celo nož v roki...

Hudo kri je moral imeti stric Ivan nekdanj, gorko, strastno. In lep fant je moral biti in nikakor ne onih ljudi, ki jih imajo matere rajši nego hčere.

Potem pa je začela Petrova Tinica bledeti, in ročice njenih lic so se osule, in oči, te velike modre oči, so dobile oni prestrašeno vprašajoči izraz, kakor bi slutile nekaj strašnega, a neverjetnega... In gledale so žalostno okrog sebe in prodirale vsakomur prav na dno duše, da vidi, ali mislijo vsi isto, kar ji je rekel grdi konjederec Luka — da mora umreti že na pomlad... Takrat vzkljujejo rože na njenem vrtu, da bodo imeli s čim oviti njeno spečo glavo... In ozrle so se te vprašajoče oči tudi v Ivana... In njeni pogledi so se ometali kot mehki, svileni, tožnogi modri trakovi okrog njegovega srecu, pa ga stiskali bolj in bolj, da se mu je hotelo včasih zapreti grlo od mrtvaške tesnobe, neizrečene boli... In nikdar jih ni mogel zabiti, teh oči; in ko so jih zaprli in ji ovili glavo z rožami, je postal čudak, samotar tam gori za goro v gozdu.

Jaz sem se zopet začel zanimal ti zanj kot osmošolec na gimnaziji.

Nekdaj sem prišel skozi gozd mimo njegovega doma. Prisedel sem k njemu in začela sva se pomenkovati. Tako dobro mi je bilo pri njem! Nasikala sva si —

še se spominjam — kako bi bilo, če bi imeli ljudje peruti kakor ptiči. S čudovito fantazijo mi je orisal, kako bi on poletel najprej k japonskemu cesarju pa mu odrezal onih sedem dolgih dlak konice brade, kakor jih ima v gostilni "Pri pošti", kjer so naslikani vsi vladarji sveta. One konic, je rekel, da ga vedno jeze, češ: Japonski cesar naj si pusti brado, ali pa naj se obrije, ono s tistimi sedmimi ne velja nič. Potem bi šel še tja in tja, recimo na zvezde, kjer žive tudi ljudje, in bogve še kam...

Od tedaj sva bila prijatelja. O počitnicah sem ga posecal po večkrat na teden. Določal sem mu raznih listov in mu jih razlagal. Pesmi je čital posebno rad. Celo sam je zložil kdaj kako stvarco in mi jo pohvalil. Včasih je strmel po več minut tako pred se, kakor bi gledal globoko dol v svojo dušo... Potem pa se je stresel — in bil je zopet šegavi, dovipni stric Ivan... Nasil je nekaj težko v srecu, a tožil ni.

Takrat, ob njem, mi je prišla večkrat na um trditve nekega našega profesorja istega leta, da je smešno, ako se v najnovejšem času govori toliko o "ljudstvu" in ako mu pesniki in pisatelji pripisujejo vsa mogoča čustva, misli, izkratka dušo. To "ljudstvo" da je temuč bedast, sirov tepec, ki živi edino po svojih temnih, nezavestnih instinktih. "Dvanajst jih stori tucat", je rekel, "in vseh dvanajst jih je podobno drug drugemu kakor jajce jajcu..."

Bil sem zopet doma, in takrat me je presenetil s prvo svojo tožbo. "Vedno bolj se staram", je rekel, "in moči pešajo. Včasih, ko se vrnem truden s polja, bi tako rad, da bi bilo kaj gorkega za pripravljenost, a človek šele kuhaj. Pa se mi ne da, in navadno grem brez večerje spat. A to me še bolj slabi... In potem pridejo oni dolgi zimski večeri, pa mi prihaja vsako leto bolj samotno... In ti pridejo na um take in take misli, pa nikogar, da bi se kaj pogovoril z njim. Se pred desetimi leti, ko je umrla rajna sestra mi ni bilo tako pusto. Ko bi mogel dobiti primerno žensko!?"

In pogledal me je boječe od strani, ali se mu ne zasmejem. Kako bi mu se bil smejal, ko se mi je tako smilil!

"Res, najbolje bi bilo, če dobi-te kaj pravega. Ali pa prodajte tu in pojdite stanovat k dobrih ljudem v vas, da vas postrežejo in operejo!"

"Tega pa že ne!" se je zavzel odločno. "Tu vun iz te hiše me samo poneso nekdanj! Tu je najlepše! In potem bi čakali tam do-li v vasi, da se uganem in da po-grabijo za mano! Ne, le tu bom ostal!"

Od takrat ga je začel obiskovati njegov dobri prijatelj Maren vedno bolj pogostoma. Maren je imel namreč nečakino. Bila je to tridesetletna, velika ženska z nerodno, konjsko hojo. Obraz ji je bil tak, kakršne vidite pod rubriko "kdo ve kaj?"... Ne, da bi ji mogel brati v očeh kake ovee; tudi so bila njena usta taka, da si mogel sklepati po nji dober tek, ki je naj-gotovejši dokaz mirne vesti. Sploh ni govoril obraz Marenove nečakinje niti za njo niti proti njej. Proti njej bi bila morda govorila edino ona dva fantička, ki ju ji je baje poklonil dinar Baloh v znak svoje ljubezni v dveh obrokih; a tena dvema fantičkoma so bili že lani zaprli usta s črno blagoslovljeno zemljo...

Nič ni torej govorilo proti njej, a vendar sem pohitel k stricu Ivanu, ko sem zvedel, kaj se plete.

Maren je bil pri njem... Jeza me je zgrabila... No, za to se Maren ni zmenil, nego mirno mi je začel pripovedovati, kar sem bil slišal že stokrat — kako je cesarja stražil, ko je prišel v Trst.

"Kaj so ga hoteli ukrasti?" sem ga vprašal ježno.

Tu je bil Maren ranljiv. Smel si mu reči vse, a zasmehovati njegove najlepše spomine... Dejstvo, da je stražil cesarja, ga je držalo v vseh mnogobrojnih nevihtah, ki so se vršile in nad njegovi življenjem, to dejstvo mu je bilo višje nego sam sveti evangelij — kaj čuda, da me je divje pogledal po izginil takoj.

To sem hotel.

"Stric, vi se torej res ženite?"

Ona opekobarvna rdečica, ki je lastna starih ljudem, mu je šinila v lice.

"Saj sem ti že rekel... Tako pozimi... bi rad imel koga poleg sebe tu na peči... ko..."

je začel jecljati.

"A za božjo voljo, stric! Če vzamete to žensko sploh ne boste sedeli več na peči, nego zunaj v snegu! Ta vražji Maren vas je preslepil, da ne vidite več, kaj delate! To sirovo osebo bi vzeli!"

Gledal je predse in molčal... Počasi mu je pritakala težka solza iz očesa in se izgubila v bradi... "Stric meni se smilite! Verjamite, da vam hočem dobro. Ta Maren hoče le svojo nečakino spečati; ali ne vidite tega? Morebiti bi vas vzela Seljanova? Ta je starejša, a dobra ženska!"

"Noče me!" je vzdihnil ubogi Ivan.

"Tako? Čudno! Pa ta Marenova Zalka, ali je že bila kaj tu?"

"Že dvakrat... Saj morebiti ni vse res, kakor pravijo ljudje..."

"Se premalo pravijo! Tistega Baloha ima tudi še vedno..."

"Obljubila je, da ga pus... pustim... da bo skrbela zame..."

Zopet mu je zdrknila solza čez razkavo lice.

Bal sem se, da se ne bi tresel glas tudi meni, zato sem malo pomolčal, potem pa sem rekel:

"Jutri moram oditi! Morebiti mi ne bo mogoče govoriti več o tem z vami. Prosim vas, premislite dobro, preden storite tak korak. Hudo bi mi bilo, če bi vas videl nesrečnega... Če le morete..."

Vstal je naglo in stopil k meni pa mi podal roko.

"Bog ti povrni! Nikdar ti ne pozabim..."

Beseda se mu je zopet ustavila... Stisnil sem mu roko pa naglo odšel.

Ko sem šel zunaj mimo okna, sem se ozrl še enkrat v sobo. Bil je sklonjen nad mizo in obraz si je skrival dlani...

Drugi dan sem odšel.

Črez mesec dni so mi pisali z doma, da se je stric Ivan poročil z Marenovo Zalko...

Črez dolge mesece sem se vrnil domov in drugi dan sem ga posetil.

Nisem ga našel doma... Ob ognjišču je stalo ono ženišče, ki je bila sedaj njegova žena, na stolu poleg nje pa je sedel Baloh...

Smejala sta se glasno, ko sem vstopil, z onim smehom, iz katerega so se še režali umazani, pohotni fauni, otroci podlega dovptja, ki ga nisem več čul...

Pogledala sta me neprijazno. In ženska mi je odgovorila na vprašanje po stricu, da je že tri dni "za robom", kjer žge ogljenico.

Stopal sem počasi po trdi kameniti poti in za visoko strmo skalo, preko katere je držala le ozka pot, sem zagledal slednjič ogljenico. Gost dim se je vil iz kope proti grabrovim vrhovom okrog nje, ki so rumeneli bolj in bolj...

Ob strani je sedel on. Brada mu je popolnoma osivela... Male, še lani tako žive oči, so mu strmele nekam v daljo... Bil je odkrit, in ustne so se mu premikale — molil je...

Stopil sem bliže in zakašljal. Zdrnil se je in se naglo ozrl. Pogledal sem mu naravnost v oči. Kaj takega se nisem videl. Te bliskovne izpremembe človeških oči... Najprej le hiter, navađen pogled... potem pa se je nekaj zasvetilo v njih... in zopet se je umirilo... in videlo se je globlje... in zopet se je vsa ta globina zaprla... in iz nje so privrele solze...

Stric Ivan je ihtel kakor otrok. Mojo roko je držal v svoji...

Hipoma pa se je nejevoljno stresel, obrisal solze in se nasmešnil.

"Kdaj si prišel?" me je vprašal, kakor da se ni zgodilo prav nič.

"Večraj. No, kako pa vam, stric? Kako se vam godi sedaj?"

"Kako se mi godi?" Zagledal se je za hip predse... "Čemu bi mučil še tebe s tem! Kar je, je! Bog že ve, kaj dela!"

Počasi si je zopet prižgal ngaslo pipo.

"A kako, da ste tu sedaj, v tej samotni?"

"Saj je lepo tu! O, tu je lepo! Vedno sem bil rad v gozdu! Tako lepo oglje bom napravil, da bo veselje!"

O svojih težkih križih prav nič! Črez dve uri sem ostal pri njem a ni besedice ni znil več o tem. Jaz pa seveda tudi nisem hotel nadlegovati. Prav enake pogovore sva imela kakor tedaj, ko se mu še ni tožilo po ženi...

Celo smejala sva se kakor tedaj. Potem sem zopet odšel in se vrnil o Božiču.

Spal sem prav sladko zopet

pod domačo streho in se zbudil šele pozno, ko je solnce že skoraj raztopilo one ledene cvetice na okenskem steklu...

Moja mati je vstopila... Bila je vsa bleda in prestrašena.

"Kaj je mati?" sem jo vprašal v skrbeh.

"Velika nesreča se je zgodila smuči gori v gozdu", je odgovorila počasi. Vedela je, kako sva si dobra z Ivanom.

"Pri Ivanu?" Kaj je? Ali je bolan?" sem vprašal hitro.

"Huje!... Nič se ne ustraši!... Tisti Baloh je bil smuči gori pri njiju, pa so se nekaj sprli..."

Saj veš, Ivan je nagle jeze in udaril je Baloha s sekirjo po glavi...

"Mojo Bog!"

"Pravijo, da umrje..."

Pozajtrkoval sem naglo nekaj malega in odhitel potem tja gor v gozd.

Na poti sem že dohitel komisijo; adjunkta iz trga, zdravnika, župana, domačega župnika in pisarja.

Gospodje so mi dovolili, da jih spremljam, in pomikali smo se počasi navkreber. Govorili smo seveda le o Ivanu.

Tiho je stal gozd... Solnce ga je obevalo, in počasi se je topilo ivje na njegovih vejah...

Na kapljo za kapljo je padala počasi z njih, kakor bi se gozd solzil, da mu odženo železni možje neločljivega prijatelja... Črez vrhove je počasi letela črna vrana...

Dospeli smo do hiše.

V veži je sedel Ivan... Dva orožnika sta slonela ob vratih...

Gospodje so odšli v sobo, jaz sem stopil k Ivanu. Nič me ni videlo... Oko mu je bilo uprto v tla...

Dotaknil sem se mu ramena, in ozrl se je name s praznim pogledom. Pokimal je z glavo, ki se mu je pa koj sklonila zopet na prsi in zastrmel zopet v tla. Ob kolena se mu je drgnil lep, velik maček in začuden gledal gospodarja, zakaj je danes pač tako tih.

Prvi se je vrnil iz sobe župnik.

"No, Ivan, nikar se tako ne udajte obupu! Bog je usmiljen, in ljudje tudi ne bodo sodili pre-hudo vaše naglice!" ga je tolažil.

"Ubil sem ga", je odgovoril zamolklo Ivan, kakor da še vedno ne vidi nikogar.

"Ne! Saj še živi! Morda še ozdravi! Le potolažite se!"

Zdaj so prišli še ostali gospodje iz sobe. Pogledal sem skozi odprta vrata. Na postelji je ležal Baloh, blede, z zavezano glavo. Oči je imel zaprte. Ob mizi je pospravljala Zalka neko platno. Od duri do postelje je ležala polstrjena mlaka krvi sredi nje pa krvava sekira...

Obrnil sem se k Ivanu! Vsi gospodje so stali okrog njega.

"Povejte sami, kako je bilo! To je najbolje!" mu je prigovarjal adjunkt.

"Ubil sem ga!" je zastokal re-vež iznova.

"Ne! Ubili ga niste. Morda celo ozdravi. In zdaj povejte lepo ve kako je prišlo!"

Treba je bilo še malo prigo-varjanja, potem pa se je streznil nekoliko. Začel je pretrgano:

"Smuči ob šestih sem prišel iz vasi... V mlin sem bil nesel... Pa sem dobil zopet onega notri v hiši... Vkup sta sedela..."

Stresel je z glavo in zopet molčal... Župnik ga je prijel za ramo.

"Le dalje. Le povejte! Ti gospodje tu so namestniki božji, ker varujejo pravico na zemlji, zato morate biti odkritosrčni kakor pri izpovedi. Le nič ne zamolčite! Sedela sta skupaj, pravite..."

Vzdihnil je težko in nadaljeval:

"Sedela sta skupaj... in grdo sta govorila..."

"Ni res! Kaj lažeš tudi še, razbojnik?" se je oglasila na vratih Zalka. Prav tako vsakdanji je bil njen obraz kakor vedno...

Adjunkt se je ozrl strogo tja, in obrnila se je zopet v sobo.

"Zalka! Pa ti povej gospodom, ti!... Ti veš bolje... jaz ne vem ničesar... Oh, moj Bog, Zalka! Prijel se je za glavo in zopet molčal. Treba ga je bilo na novo opominjati.

"In norčevala sta z mano... Jaz pa sem le molčal... Gor k peči sem sedel... Onadva sta le-gla na peč... In on mi je držal noge prav v obraz... Zadel me je dvakrat v lice... a molčal sem... Potem me je sunil še dva-krat z vso silo s škornji v obraz, da sem padel z zapečaka... Po-tem pa me je prosil odpusčenja, in smejala sta se... Sedel sem

tja k mizi... Hudo mi je bilo... Onadva pa sta govorila še dalje tako grdo, čeprav je sveti ad-ventni čas... Nazadnje je prišel še dol k meni... Jaz sem bil vzel mašno knjigo pa bral sem nekaj pri luči... Upihnil mi je luč in šel zopet na peč. A jaz sem iznova prižgal luč... V svoji hiši sem jaz gospodar!..." sem rekel. Bolje bi bilo da bi ostal v temi! Kar sem videl na peči, mi je začelo netiti mojo nesrečno jezo...

On pa je zaklel in prišel zopet k meni... Sunil me je v prsi...

Vstal sem... Hotel sem oditi iz hiše... Bal sem se samega sebe... Odprl sem vrata in stopil v vežo... Tudi tu sem odprl, a zunaj je bilo mraz... Iz svoje lastne hiše moram vnet v to burjo!...

Ne, sem rekel, in vrnil sem se... Sedaj pa je stopil on k meni... Tam v kotu je stala ona sekira. Vzel jo je in me potisnil s toporiščem čez prag... Potem me vem, kako je bilo...

Hotel sem menda nazaj v hišo, a on me je zopet sunil s toporiščem v rebra... Jaz pa sem mu iztrgal sekiro... in udaril... Tema je bila... Jezus Marija!... Zakričal je in telebnil na tla... Spravila sva ga potem v sobo z mojo in mu zavezala glavo... Potem sem hitel pa po vas, gospod župnik, da ste ga deli v sveto olje... O, ti moj Bog!...

Sedaj šele se je začel jokati. Komisija je ostala še nekaj časa, da je odpravila svoj posel, župnik pa je stopil k ranjencu, da ga previdi...

Potem smo se odpravili. Ivan je stopal prvi in mi tiho za njim...

Jokal se je ves čas... Drevesa so stala nepremično in z vej je padala počasi kaplja za kapljo... Bajoneti so se bliskali v mrzlem, zimskem svitu...

Baloh je visel dolgo časa med življenjem in smrtjo. Obrnilo se mu je bilo slednjič celo na bolje, a po neprevidnosti se je prehladil, in šesti dan so ga pogrebili.

Ivana so obsodili na šest mesecev ječe. Govorilo je pač vse za kolikor možno rahlo sodbo, opor-stili pa ga vendarle niso, ker si je sam škodoval s preveliko odkritosrčnostjo.

Ko sem prišel domov je bil že prost.

Zalko je gledalo vse težko. Kakor okuženki ji je hodilo vse s poti. In dva dni preden so spu-stili Ivana je izginila iz našega kraja.

Tako je bil Ivan zopet sam. Ogibal se je ljudi in nič več ga ni bilo videti. Če se je kdo bližal njegovi hišici, so pravili, da se vselej zaklene, ker samo moli in moli...

Jaz sem šel res trikrat gor, a vselej sem našel zaprto.

Samo še k maši je prihajal vsak dan. Počasi, počasi je stopal, in noge so se mu premikale z vidno težavo. Videti je bil ves trd kakor iz stekla. Če bi ga bil zadel le malec premočno, se je zdela, da bi bil se razsul. Ko se je vračal iz vasi domov je držal v rokah večsi nekaj v modrem robu zavitega. Malo kave in sladkorja je vzel v štačuni — na premoženje, kakor se je govorilo — in ob tem je živel.

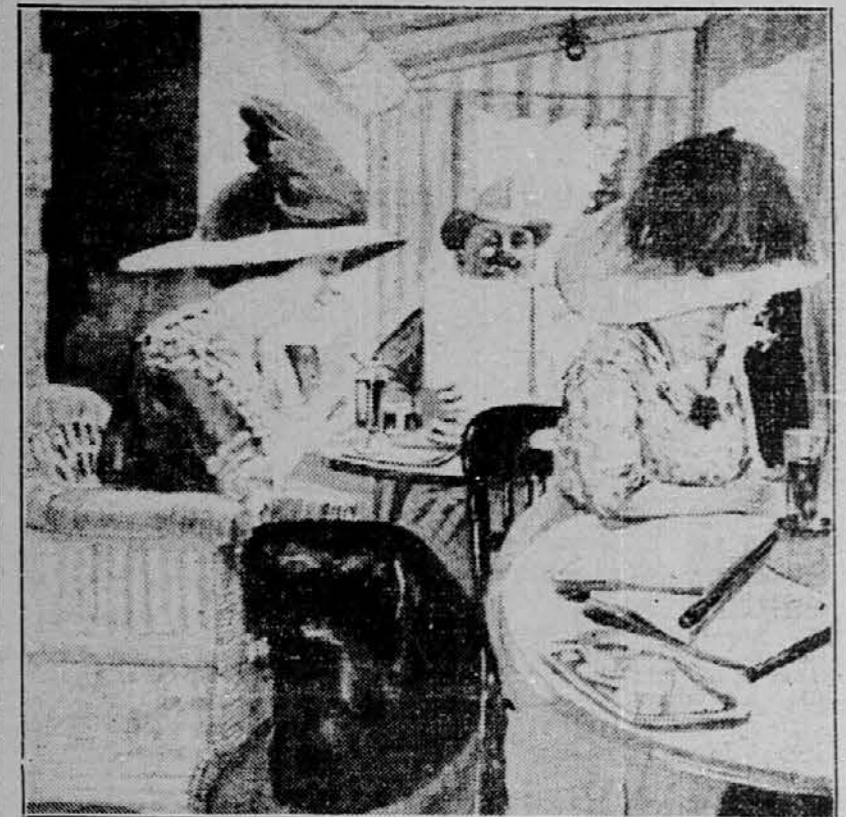
Nekaterikrat sem pohitel za njim in ga ustavil, a gledal je v tla in mi odgovarjal le na kratko; potem pa se je je podvizal še bolj, kakor bi upal da ga ne bom mogel dohajati.

Ko sem moral zopet v tujino, sem naprosil svojega mater, naj skrbi zanj če bi obolev. Zdelo se mi je pa, da ne bo potreba, ker bo kar tako zaspal...

In zgodilo se je tako. Našli so ga mrtvega na poti iz vasi...

Za smeh in kratek čas.

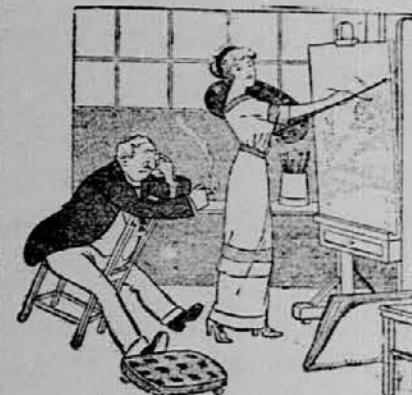
DELITEV.

— "Kako se je pa vršila ločitev zakona med mladim baronom in njegovo ženo?"

— "Krivdo je prevezel nasebaron; — dolgove pa njegova ločena žena."

Spretna roka.

— "Čemu se pa tako čudite gospod?"

— "Vaši spretni roki, ker nikakor ne ujemem Vaše slike, je li to portret ali pokrajina?"

Jurčka.

"Ovčja čreva so muzikalna."

"Ako denete za bo v kako steklenico, vam bo prorokovala vreme."

"V tropičnih deželah so najbolj krvoločne zveri najbolj krotke."

"Kadar se naveličajo žabe suhe zemlje, poskacejo v vodo."

Višek zakonske zvestobe.

Ona: "Dragec, jaz se bojim, da me ne bo vrgla sapa v morje."

On: "Ako hočeš se privečava z vrvoj-skupaj, da bova saj oba u-tonila, ker bi mi ne bilo mogoče živeti brez tebe."

Zvit solarček.

9 letni učenec, v šoli: "Gospod učitelj! Ali zasluži človek tudi ka-zen za kako hudo delo, katerega sploh ni izvršil?"

— "Nikakor ne."

— "Torej vas prosim, da me ne hoste kaznovati, ker nisem naredil domače naloge."

Gospod: "Jaz bi pa najraje vi-del osebo to damo, da bi se pre-pričal o njeni lepoti."

Posredovalec: "Saj jo boste po-tem itak lahko celo življenje gle-dali in opazovali."

Hitro pomagano.

Gost natakarkju: "Imate li kaj zajetje pečenke?"

— "Ne ravno; — a isto se hi-tro pripravi."

V KOPALIŠČU.

Debeluhar: "Veste kaj, jaz jem le bolj poredkoma, a tedaj dosti in veliko."

Krgovec s slatino
M. POGORELO
29 N. Madison St. — Room 1112
Chicago, Ill.

Tedenska pisma.

Piše Mike Cegare.

Na Ričvotu, 8. 19. 1913.

Huda bila je vročina,
Tu v New Yorku zadnje dni;
Pot nam je gost s čela tekla,
Težko vsi smo dihal.

Zjutraj že smo kar zijali,
Tarnali tako čez dan;
"Blagor suhim!", — si je mislil
Marsikteri Frank in Jan.

Dosti je ljudi zdaj spalo
Kar na strelah in na "porč";
Na balkonih, v kletih, parkih,
Čul si kliče te: "By George!"

"Ice Cream", lemonada, pivo,
Voda, mleko, viska, čaj;
Sodavica, mrzla kava,
Je pregnala živo in kraj.

Hudo trpel je vročino
V Metewanu Harry Thaw;
Let je sedem tam presedel,
Zdaj pa ušel je "Where is now?"

Kje morilec Whita biva?
Kje begun je milijonar?
Beli glave si sodnija;
Kaj mu je postava mar?

Mislil si je v tej vročini
Tudi zame tukaj ni.
Hajd čez vrata tja na "avto",
In pa smuk prot Kanadi.

Pravijo, da so ga vjeli.
Vsemogoče, — ali ne? —
Če nazaj bo deportiran,
Bo ušel jim enkrat še.

Našega pa Franka Mali
V Pittsburghu kar štirikrat;
Mislili so usmrtiti,
Ker je reven, ni bogat.

Kam dospela si država,
Ti newyorská mesce ta?
V Albany se govornja,
Trgata za službo dva!

Sulzerja so posadili,
Ven na mokro tja pod kap;
Ker preveč je "grefta" delal;
Glynn dobil bi rad ta "žap".

Fajtanje bo to nas stalo
Novcev dosti, še in še;
Ti mešan pa z davki plačaj;
Tammany polit'ka zre.

Zdaj celo sodnik s policijo
Fajtati se je pričel;
Radi policijske ure,
Kdaj bi človek jesti smel?

Ura "eno" ko odbije,
Zjutraj, stopi že v hotel,
Policist osaben, kruti,
"Knipele" svoj vihti debel;

"Hajd na cesto, zdaj ni ura
Za pijaco več za jed!
Gospodar ni plačal "grefta"
Nič ni danes še za med!"

Tam v St. Louisu je postava
Nova, huda ven prišla;
"Tipsov se ne sme dajati,
Po hotelih več. Ha, ha!"

Zdaj natakraje po strani
Gledajo potrti vsi;
Marsikteri "kvodrék" zginil,
Bo, — na štrajk bodo vsi šli.

V San Francisco zopet tiča,
So zaprli lepa dva;
Caminetti in Diggsa,
Bila sta oženjena.

Ker doma se zastopila,
Nista dosti, — sta žene
Kratkonošo zapustila;
Vsak izbral si je dekle.

V mesto Reno, sta bežala,
Zdaj imajo pa že vse.
"Punce" se zelo kesajo,
Ker na led so jima šle.

"Kaj bo, kaj bo?" v starem
kraju,
Tarna kmetič in graščak;
"Toča nam je vse potokla
Šel je zopet tisočak!"

Valed draginje nam živeti,
Skoraj te mogoče ni!

Radi tega boben poje,
Vse v Ameriko hiti.

Zdaj še "žajfo" za 4 krone,
So nam podražili clo.
Pa je kupil skup dva centa;
Če želodec "žajfaj" z njo!

Na Balkanu konec vojne,
Se je sklenil in sprejel;
Zdaj pa fajt brez pušk in topov,
Se med nami je začel.

Huda vojna poročila
So iz Chicago in v Zolet;
Radi "afenj", "braveev",
drega,

"P." in "G. S." v "A. S." spet,
Mesto da bi kaj pisali.
Ljudstvu v korist in prid;
Hoče vsak pa s svojo glavo,
Vam prodreti trdi zid.

Kaj nam mar so "afne", "brav-
ke?"
Te živali vsak pozna! —
Večkrat "afno" rad posnema;
Človek, če preveč ga ima.

Z "bravci", "bravkami" bra-
titi,
Tudi nikdar dobro ni;
Lahko "bravee" te pobode,
Trkne s svojimi rogni.

V Calumetu, vlada stavka,
Kjer bakreni Vam je trst
Jemal leta že in leta,
Kruh rudarjem kar iz ust.

Zdaj pravico vsak zahteva,
Naj mu skorjo vsaj pusti. —
S puškami obljube mile,
Z bajoneti se deli.

A pravica, moč in sloga,
Zmagala bo tudi tam! —
Ko bo jenjala ta stavka,
Spet zapel bom katero Vam

M. C.

Ni se jima posrečilo.

Ilija Sergijevič Peľov in žena
mu Kleopatra Petrovna sta stala
za vratni in željno prisluškovala.
Za vratni v mali sobici, se je vr-
šilo razodevanje ljubezni; razo-
devala sta si ljubezni njuna hči
Natašenka in trški učitelj Ščup-
kin.

"Prijetljaj!" je šepetal Pe-
ľov, se tresel od nestrpnosti ter
si mel roke. "Le pazi, Petrovna,
kakor hitro pričneta o čuvstvih,
takojo snemi s stene sveto podobo
in greva ju blagoslovljat... Vja-
meva ga... Blagoslov s sveto po-
dobo je svet in nerazrušljiv...
Potem se nam ne izvije več, če
obleže vse sodnike.

A za vratni je šel naslednji
pogovor:

"Odvadite se vendar tega!" je
govoril Ščupkin prižigaje žve-
plenko ob svoje kockasto pisane
hlače. "Jaz vam že nisem pisal!"
"Kajpak, da ne! Kakor da bi
ne poznala vaše pisave!" se je
hehetala deklica prisiljeno zavi-
jajoč z glasom in pogledujoč
zdaj pa zdaj v zrcalo. "Precej
sem vedela! In kakšni ljudje ste
to! Učitelj lepomisja, pa piše, ka-
kor da bi kure praskale! Kako
pa učite lepomisje, če sami tako
gledate pisave?"

"Im... To nič ne dene. Pri le-
pomisju ni glavna stvar pisava...
glavna stvar je pravzaprav, da bi
se učenci ne spozabljali. Tega
lopuše po glavi, onega po kolenih
... Kaj pa je pisava! Prazna
stvar! Nekrasov je bil pisatelj, pa
človeka je kar sram, ko vidi, ka-
ko je pisal. V njegovih zbranih
spisih je pokazana spretnost tudi
njegovga pisava.

"No ja, Nekrasov, pa vi...
(vzdih). Pisatelj bi z veseljem
vzel. On bi mi vsak dan zlagal
pesmi, kar na pamet!"
"Pesmi vam morem zlagati tu-
di jaz, ako želite."

"O čem pa morete vi delati
pesmi?"

"O ljubezni... o čuvstvih...
o vaših očeh... samo eno bi pre-
čitali — pa bi bili ob pamet. Solze
bi vas polile! In če vam napišem
pesem, ali vam bom smel poljubi-
ti roko?"

"Prava reč! Nate jo, magari
precej!"

Ščupkin je poskočil in se z iz-
buljenimi očmi vrgel na vilo ro-
čico, dišečo po jajčnem milu.
"Snemi podobo!" je hitel Pe-
ľov dregnivši s komolcem svoje
čeno vso bled in prepaden! "Poj-
diva! Hitro!"

In v tistem hipu je odprl Pe-
ľov vrata.
"Dea..." je pričel, jezik se
mu je zapletal, prekladal se roke
in solzilivo je trepal z očmi.
"Gospod naj vaju blagoslovi, de-

ce moja... Živita... plodita se
... in množita..."

"Tudi... tudi jaz vaju blago-
slavljam..." je spregovorila ma-
micea prelivaje solze od prevelike
sreče. "Bodita srečna, ljubčka
moja! O, vi jemljete moj edini
zaklad!" se je obrnila na Ščup-
kina. "Ljubite mojo hčer, varuj-
te jo..."

Ščupkin je na široko odprl u-
sta od presenečenja in strahu.
Oče in mati sta bila vstopila tako
nenadno in smelo, da sta mu za-
prla sapo. Niti besedice ni mogel
spraviti iz sebe.

"Vjel si se tiček! Imajo te!"
je mislil in strah mu je jemal za-
vest. "Pokrovec, je padel, bra-
tee! Ne uideš več!"

In poslušno je podstavil svojo
glavo, kakor da bi hotel reči:
zvežite me, zmagani sem!"

"Bla... blagoslovljaj..."
je nadaljeval papa in tudi njemu
so silile solze v oči. "Nastenka,
hčerka moja, vstopi se zraven...
Petrovna, daj mi podobo..."

Pri tej priliki pa je oče prenehal
točiti solze in srd mu je izpreme-
nil obraz.

"Kladi!" je zakričal ježno
nad ženo. "Kje imaš svojo ne-
umno glavo? Kaj je to sveta po-
doba?"

"Oh, Mati božja in vsi svet-
niki!"

Kaj se je bilo zgodilo? Učitelj
letošja je strahoma povzdignil
oči in videl, da je rešen. Mama je
bila v naglici snela s stene mesto
svete podobe portret pisatelja
Lazčenkova. Starec Peľov in
njega soproga Kleopatra Petrov-
na sta s portretom v rokah stala
vsa zmedena brez besed in nista
se mogla geniti. Učitelj letošja
pa se je poslužil te prilike in u-
bežal.

Po veselici.

A: "Koliko vrčkov piva si pa
spil večer na pikniku?"

B: "Niti enega. Ker je zmanj-
ko kozarec, sva ga spila jaz in
moj prijatelj cel sodeček, kar iz
klobuka."

NAŠ GOSPODAR.

edini slovenski magazin v Ame-
riki. Izhaja na 32 straneh vsak
mesec in veča za vse leto samo
\$1.00. Prinaša podučne članke za
gospodarstvo, gospodinjstvo, le-
pe povesti, razprave o naših g-
banjih in zanimivosti iz celega
sveta. Pošljite denar na:

Naš Gospodar,
2616 S. Lawdale Avenue,
10-8 v 2 d) Chicago, Ill.

NE OZIRAJTE SE

na to, kar drugi povedo, ampak
pridite in prepričajte se sami.
KAKO LETINO IMAJO FAR-
MARJI

na farmah, katere smo mi proda-
li, ne samo v Wausauke, Wis.,
ampak tudi v sosedni slovenski
naselbini Crivitzu in vsej tej okoli-
nici.

Vincene Petrovič iz Johnston
City, Ill., kateri je bil tukaj v sre-
di meseca julija in se na lastne
oči prepričal, kako letino imajo
tukajšnji farmarji v primeri z o-
nimi iz južnega Illinoisa, se ni
mogel načuditi rodovitnosti te
zemlje, dobremu in ugodnemu
podnebju in zdravi in čisti vodi.
Navdušen je vzel s seboj nekaj
vzorcev, da jih pokaže svojim pri-
jateljem. In prejeli smo pismo od
njegovga prijatelja Josipa Re-
mitz, v katerem nam piše med
drugim sledeče: "Dam Ti vedet,
da sem govoril s stricem in Pe-
trovičem in sta mi pravila, da
sta prav zadovoljna. Tudi sem vi-
del stvari, ki sta jih prinesla iz
Wausauke in kar nisem se mogel
dovolj načuditi, da je tako
dobro zraslo in obrodilo v takem
malem času, zatorej Ti povem, da
sem res zadovoljen..." (Remitz
je od nas kupil farmo v aprilu.)

SEDAJ JE ČAS, da si pridete
ogledati ta svet, ravno sedaj, ko
je malo žito v klasju, ko je druga
košnja skoro zrela, ko vidite ka-
ko drevesa rde in koliko krom-
pirja sme farmar pričakovati.

Južne države so uničene od
prevelike suše, vsa letina izgleda
slabo. V Marinette County smo
imeli dosti dežja celo leto. Letina
dobro izgleda in farmar se veseli
obile žetve. Pašniki so lepi, zele-
ni, koruza je temno zelena, žitna
polja izgledajo kot morski valovi.
Take rečene in debele živine malo
kje najdete, kot ravno tu.

Kdor misli kupiti farmo, divji
svet ali pa že obdelano s poslopji,
naj pride sedaj ali pa piše za na-
tančna pojasnila.

ADOLF MANTEL,
133 W. Washington St.,
Room 1007, Chicago, Ill.
Telefon: Franklin 1800.

Slovensko katoliško

za Zedinjene države Severne Amerike.

Sedež: FOREST CITY, Pa.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

ODBORNIKI:

Predsednik: MARTIN GERMAN, Box 632, Forest City, Pa.
Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 55 Wilkes, Pa.
I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OBOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIC, Box 597, Forest City, Pa.

NADZORNIKI:

Predsednik nadzornega odbora: KAROL HALAR, Box 547, Forest City, Pa.
I. nadzornik: IGNAZ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburg, Pa.
II. nadzornik: FRANK SUNK, 50 Mill St., Lumsden, Pa.
III. nadzornik: ALOJZ JAVCAR, 206 Cor. N. — 3rd St., Rock Springs, Wyo.

POROTNI IN PRIZIVNI ODBOR:
Predsednik porot odbora: PAUL OBREGAR, Box 492, Wyo. St.
I. porotnik: MARTIN OBERZAN, Box 51, Mineral, Kans.
II. porotnik: ANDREJ SLAK, 7715 Inland St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. J. M. SELISKAR, 617 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Dopisni naj se pošilja I. tajniku IVAN TELBAN, R. O. Box 632 v Forest City, Pa.

Družbena glasila je "GLAS NARODA".

Iz urada glavnega tajnika združenih društev sv. Barbare s sedežem v Forest City, Pa.

Dolžnost me veže, da podam združenim sobratom združenih
društev sv. Barbare nekoliko podatkov o delovanju združenih
društev in o delovanju gl. urada od zadnje konvencije, oziroma od 1.
septembra 1910. do 30. junija 1913.

Kakor pri vsaki organizaciji, tako tudi pri naši ni smrt počivala
zadnja tri leta. Iz prvega, možkega oddelka, smo izgubili 102 krep-
ka slovenska rojaka, iz drugega, ženskega oddelka 15 članic, iz tre-
tjega, ali otroškega oddelka pa 44 deklic in dečkov. Vseh skupaj to-
raj 161 (reči: stoenainšestdeset), kar je vsekakor precej visoko
število. Omeniti moram, da se je te izplačalo samo do 30. junija
1913. Za temo so prišli še oni mešeci julija in avgusta, nekaj jih
pride tudi meseca septembra na vrsto. Vsi ti bodo omenjeni v pri-
hodnjem polletnem računu.

V finančnem oziru smo lepo napredovali, blagajna se je podvo-
žila. 1. septembra 1910. smo imeli v blagajni \$10.975.87, 30. junija
1913. pa \$21.836.78. Da bode stvar malo bolj pregledna, sem skle-
nil predložiti finančno stanje vsakega posameznega oddelka.

Dohodki:

I. razred: Moški oddelk je imel v tem času, to je od 1. septem-
bra do 30. junija 1913. \$153.502.57
denarja je bilo v blagajni 1. septembra 1910. 6.949.88

toraj dohodki in denar s 30. jun. 1913 \$160.452.45

Stroški:

Usmrtnina, bolniška podpora in drugi postajni stroški \$135.979.14
Stroški za glavni urad 10.345.28

Skupaj \$146.324.42

Specificirani stroški za glavni urad so sledeči:

plača glavnemu tajniku od sept. 1910. do 30. jun. 1913. \$ 2.720.00
konvencija je stala v septembru 1910. 1.639.78
plača blagajniku od 1. sept. 1910. do 30. jun. 1913. 510.00
Cl. Amerika Publ. Co., tiskovine in pravila 481.44
Prentergast Seranton Pa., knjige in pisalne potrebščine 81.18
predsedniku in tajniku za vožnjo v Cleveland in nazaj 61.00
John Ward Co., New York, knjige 146.69
pošta, Expres in drugo 552.75
Gorniku, Zabrien in Jalovec za sestavo pravil 58.00
fotografije od delegatov v Clevelandu 18.50
društveno glasilo 225.00
Slovenic Publ. Co., "Glas Naroda", tiskovine 1.232.78
vrhovnemu zdravniku J. M. Seliskaru 1.044.65
regalije 62.24
pregledovalnemu odboru vožnja in dnevnina 246.12
poročstva Security Co. za vse uradnike 495.00
društveni znaki 200.00
pomožna dela v glavnemu uradu 23.60
društveni odvnetnik 57.00
gospodarskemu in porot. odboru, kakor je v pravilih 340.00
dodatek za pisalni stroj, ker je stari z novim zamenjan 56.05
Forest City News, tiskovine in kovrte 93.50

Teh stroškov je natančno 10.345.28
Prenos stroškov za postaje \$135.979.14
Toraj so vsi skupni stroški skupaj \$146.324.42
Prenos dohodkov \$160.452.45
ako odštejemo stroške \$146.324.42

ostane za ta oddelk gotovega \$ 14.128.03
Ta oddelk ima napredka \$ 7.178.15

Opomba. Tem potom naj omenim, da se je nekaj denarja spre-
jelo tudi nazaj in sicer: za knjižnice \$710.00, za vrhovnega zdravni-
ka \$1.045.00, za društvene znake \$450.00 in za društvene cer-
tifikate \$125.00. Ako se ta denar odšteje od skupne svote,
ostane pravih stroškov s konvencijo vred, ki se je vršila v Clevelan-
du leta 1910. \$8.915.25. Če se povprečno izračuna pride na vsakega
člana povprečno na tri leta po en dolar in en cent).

II. razred: Ženski oddelk.
Stroški za vse postaje skupaj \$ 5.730.70
denarja v blagajni 1. sept. 1910. 2.257.12

dohodki in denar skupaj 30. junija 1913. \$ 7.987.82
vseh stroškov skupaj \$ 4.797.95
toraj gotovega denarja v blagajni \$ 3.189.87
Ta oddelk je napredoval za \$ 932.75

III. razred: Otroški oddelk.
dohodkov in goriomenjenem času \$ 6.278.71
denarja v blagajni 1. sept. 1910. 1.768.87

denar in dohodki 30. jun. 1913. \$ 8.047.58
če odštejemo stroške 3.528.70

ostane v v blagajni gotovega denarja \$ 4.518.88
napredka toraj \$ 2.750.00

Prirastek k denarju:
za prvi razred, možki oddelk \$ 7.178.15
za drugi razred, ženski oddelk 932.75
za tretji razred, otroški oddelk 2.750.01

prirastka skupaj \$ 10.860.91
1. sept. 1910. je bilo celokupnega denarja \$ 10.975.87

skupna svota 30. junija 1913. \$ 21.836.78

Ta denar je naložen v Farmers in Miners Nat. Bank v Forest
City, Pa., kakor sledi:
na obresti \$ 20.103.04
na čekovnem prometu 1.733.74

skupaj \$ 21.836.78

1. septembra je bilo vseh postaj skupaj 67, do junija 1913. se
jih je osnovalo še 21, tako da imamo vseh skupaj 88 postaj

Članov je bilo 1. septembra 1910.:
v moškem oddelku 3.463
v ženskem oddelku 287
v otroškem oddelku 827

skupaj 4.577

30. junija 1913.
v moškem oddelku 4.866
v ženskem oddelku 770
v otroškem oddelku 2.343

Toraj jih je bilo več v moškem oddelku 1403, v ženskem 483, v
otroškem 3402.

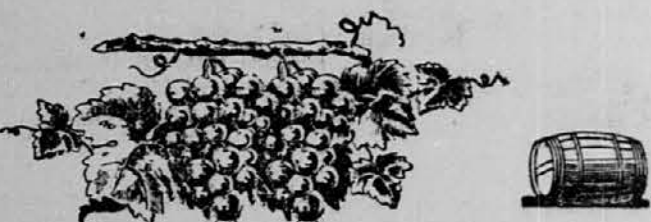
Te številke se seveda nanašajo samo na čas od 1. sept. 1910. do
30. junija 1913. V tem času, ko to pišem, se je zopet ustanovila ena
postaja in članstvo se je pomnožilo za kakih 300 članov, kar je vse-
kakor lep napredek.

Številke kažejo, kaj se zamore v treh letih napraviti članstvu
in kolike koristi je društvo v slučaju bolezni ali smrti. Marsikateri-
mu rojaku je bilo pomagano in to najbolj vedo oni, ki so bili bolni.
Vsak zaveden človek mora biti pri društvu, boljše je seveda, če je
pri dveh, samo ako mu razmere dopuščajo. Zakaj po nepotrebnem
zapravljati denar, mar naj se uporabi za plačevanje mesečnih pri-
spevkov, pa ima že človek v slučaju bolezni kako korist. Rojaki, ki
še niste pri društvu, ne delajte izgovorov, ampak pristopite. Na
tem mestu bodi izrečena najlepša hvala vsem članom in uradnikom
ki so pri vsaki priliki gledali za napredek društva. Razen par izjem
je v splošnem vladal najlepši mir pri postajah, če je slučajno nastal
kak spor, se je vedno mirnim potom poravnal. Živeli sobratje! Ce-
trte konvencije, ki se bo začela 22. sept. v Pittsburgu, Pa., se bode
odeložilo precej delegatov. Vsak naj se pri svoji postaji natančno
informira o razmerah in najupošteva, kar mu je postaja naročila,
da bo mogoče sestaviti pravila, ki bodo v vseh oziirih odgovarjala.
Na konvenciji naj se dela složno in brez predolghih debat, ki niso ni-
komur v korist. — Čas je zlato — ta resničen pregovor pride po-
sebo na konvencijah do veljave. Nekateri sicer mislijo: — Saj je
vseeno, saj gre denar za stroške konvencije iz glavne blagajne, ne
pa iz naše. Ta misel ni na mestu, ker morajo v glavno blagajno pri-
spevati vsa društva. Dragi bratje delegati, pripravite se dobro, da
bomo zamogli napraviti res kaj dobrega.

S sbratskim pozdravom vsem združenim sobratom, bratom de-
legatom pa kličem na veselo svidenje v Pittsburgu, Pa.!

JOHN TELBAN, gl. tajnik.

Californijsko domače vino.

Čenjenim rojakom Slovincem in Hrvatom priporočam najboljšo
domače Californijsko vino in tropinjevec (Grape Bran-
dy) kakor Port in Sherry vino.

Belo vino po 50c. gal. z posodo vred.
Črno vino po 40c. gal. z posodo vred.
Port vino po 70c. gal. najmanj 10 gal. z posodo vred.
Sherry vino po 70c. gal. najmanj 10 gal. z posodo vred.
Tropinjevec po \$2.50 do \$3.00 z posodo vred.

Zgoraj omenjene cene za vino se zastopijo za ne manj kot 28 gal.
Pri večjih naročilih n. pr. 5 barrelnov dam popust, cel voz (Car
Load) pa po jako nizki ceni po dogovoru.

Prosimo gg. naročnike da priložijo pri naročilu denar, oziroma
U. S. Money Order.

Postrežba točna.

Za obilo naročila se priporočam.

NICK RADOVICH,

WHOLESALE LIQUOR DEALER

594 Vermont St., San Francisco, Cal.

Jugoslovenska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januara 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

VRADNIKI

Predsednik IVAN GORE, 507 Cherry Way or Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN PRIMOSIC, Eveleth, Minn. Box 641.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 454.
Fondski tajnik: MIHAEL MRAVINSKY, Omaha, Neb., 1804 St. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOZICE, Ely, Minn., Box 104.
Kasirnik: ALOJZ VIBRANT, Lorain, Ohio, 1700 E. 8th St.

VRHOVNI ZDRAVNIKI

Dr. MARTIN J. IVKO, Joliet, Ill., 399 No. Chicago St.

NADZORNIKI

ALOIS KOSTELIC, Salda, Colo., Box 525.
MIHAEL KLOBUCHAR, Calumet, Mich., 115 - 7th St.
FRANK SPENAR, Kansas City, Kans., 433 No. 4th St.

POROTNIKI

IVAN KREZIVNIK, Braddock, Pa., Box 122.
FRANK GOZICE, Chicago, Minn., Box 718.
MARTIN KOCHMAR, Pueblo, Colo., 1515 Mill Ave.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne priloge pa na glavnega blagajnika.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Naznanilo in priporočilo.

Braddock, Pa.
Ker dobivam več pisem od krajevnih društev, da so volili delegata za deveto glavno zborovanje J. S. K. J., da pa niso imela števila tridesetih članov skozi celo leto in vsled tega niso opravljena poslala delegata, naznanjam tem potom vsem društvom, da bode moralo tako društvo samo plačati stroške ali pa delegat sam. To naj si zapomnijo vsi, da ne bode potem nepotrebnih sitnosti. Toliko v prijazno pojasnilo!

J. A. Germ, gl. preds. J. S. K. J.

DOSEDAJ PRIGLAŠENI DELEGATI ZA DEVETO GLAVNO ZBOROVANJE J. S. K. JEDNOTE.

Ime delegata:	Društvo:	Mesto in država:
Josip Spreitzer	1.	Ely, Minnesota.
Josip J. Peschell	1.	Ely, Minnesota.
John Merhar	2.	Ely, Minnesota.
Alojz Pogorelec	2.	Ely, Minnesota.
John Vogrich	3.	La Sale, Ill.
Stefan Vozelj	4.	Bridgeville, Pa.
Anton Stefančič	5.	Tower, Minn.
Matija Simšič	6.	Lorain, Ohio.
John Hlenič	9.	Calumet, Mich.
Mihael Zunich	9.	Calumet, Mich.
John Gosence	9.	Calumet, Mich.
Frank Žitnik	11.	Omaha, Nebraska.
Frank Krese	12.	Pittsburg, Pa.
John Arh	13.	Whitney, Pa.
Josip Tomšič	15.	Pueblo, Colo.
Frane Slabe	16.	Johnstown, Pa.
Josip Royan	16.	Johnstown, Pa.
Frank Križnik	18.	Rock Springs, Wyo.
Josip Pischler	18.	Rock Springs, Wyo.
Frank Tauchar	18.	Rock Springs, Wyo.
Frank Justin	19.	Lorain, Ohio.
Frank Skrabec	21.	Denver, Colo.
Anton Motz	22.	So. Chicago, Ill.
Josip Anšich	22.	So. Chicago, Ill.
John Erlich	23.	San Francisco, Cal.
Martin Suklje	23.	San Francisco, Cal.
Anton Fritz	25.	Eveleth, Minn.
George Kotze	25.	Eveleth, Minn.
Josip Pogachar	26.	Pittsburg, Pa.
Martin Zibert	27.	Diamondville, Wyo.
Frank Hlačun	28.	Diamondville, Wyo.
Alois Tolar	29.	Imperial, Pa.
Frank Champa	30.	Chisholm, Minn.
John Lamuth	30.	Chisholm, Minn.
Jakob Petrich	30.	Chisholm, Minn.
Mihael Bambich	31.	Braddock, Pa.
Alois Hrovat	31.	Braddock, Pa.
Gregor J. Porenta	32.	B. Diamond, Wash.
Frank Shifrer	33.	Unity Sta., Pa.
John Rupnik	33.	Unity Sta., Pa.
Andrej Kovačič	35.	Dunlop, Pa.
Mihael Rovanešek	36.	Conemaugh, Pa.
Ivan Avsee	37.	Cleveland, Ohio.
Anton Grdina	37.	Cleveland, Ohio.
Anton Ostir	37.	Cleveland, Ohio.
Peter Chulig	38.	Pueblo, Colo.
George Jandro	39.	Roslyn, Wash.
Anton Semrov	40.	Claridge, Pa.
Anton Jurjavčič	41.	E. Palestine, Ohio.
John Strauss	42.	Pueblo, Colo.
Alois Baland	44.	Barberton, Ohio.
John Hribernik	45.	Indianapolis, Ind.
Frank Lovšin	47.	Aspen, Colo.
Josip Cvetković	49.	Kansas City, Kans.
Math. Shobar	51.	Murray, Utah.
Frane Augustin	52.	W. Mineral, Kans.
Frank Per	53.	Little Falls, N. Y.
John Povsha	54.	Hibbing, Minn.
John Krumar	55.	Lemont, Furnace, Pa.
Josip Pavletič	57.	Export, Pa.
Alois Sasič	58.	Bear Creek, Mont.
Martin Govednik	60.	Chisholm, Minn.
Jernej Jaklevič	61.	Reading, Pa.
Paul Lukanich	64. in 98.	Ahrbeck, Mich.
Anton Kosiček	66.	Joliet, Ill.
Matija Mikan	68.	Monnesen, Pa.
Ignacij Golob	69.	Thomas, West Va.
John Volkar	70.	Chicago, Ill.
Matija Slapnik	71.	Collinwood, Ohio.
John Koprivšek	75.	Meadow Lands, Pa.
John B. Smrekar	76. in 114.	Ely, Minn.
John Drobnik	78.	Salida, Colo.
Geo. L. Brozich	81.	Aurora, Ill.
Frank Starich	82.	Sheboygan, Wis.
Frank Krek	84.	Trinidad, Colo.
Matt Levstik	85.	Aurora, Minn.
Robert Kunstell	87.	St. Louis, Mo.
Mihael Bargar	88.	Klein, Montana.
Frank Sakser	50., 89. in 90.	New York City.

Frank Barle 94.
Josip Polanšek 94.
Martin Demšar 99.
M. Pogorelec 104, 111.
Josip Kozan 105.
John Bogdanovich 106.
Joseph Koschak 107. in 112.
Frank Kochevar 109.
Frank Kochevar 110. in 113.
Vsa ostala društva, ki še niso poslala imen svojih delegatov, so prošena, da to takoj store.

GEO. L. BROZICH, tajnik.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Iz delavskih krogov. Iz Idrije pišejo: Na to, da bi ne bili delavci edini, dela naš e. kr. rudniški erar, kjer le more. Posebno opazujemo to pri Jozefovem rovu. Tukaj smo vposleni delavci različnih kategorij in strok. A za vse ne velja enaka mera. Nekateri, to je oni, ki nismo hinavci, smo sposobni samo za najslabša dela. Nas ne pridele k delu, kjer bi res kaj zaslužili. Zidarska dela v jami ne zahtevajo nobenih strokovnih zmožnosti, opravi jih vsak rudar lahko. Ali vendar so vedno le eni zidarji in le eni, ki jim strežejo. Pa to naj bi se bilo, večja krivica je pa ta, da moramo mi navadni delavci na vsakih par mesecev v žgalnico, smo torej zopet prikrajšani na zaslužku in zdravju. V tej nepravilni razvrstitvi naj bi vendar enkrat ravnanje strok ne kaj ukrenili. Pri našem rovu so napravili res hvalavredno kopel za delavce, ali ta je tako slabo oskrbovana, da je voda enkrat vroča kot krop, drugič pa je mrzla, da je ne moremo rabiti. Oskrbenik, kateremu je kopel v oskrbo izročena, oskrbuje poleg naše kopeli še uradniško kopel in poleg tega še polno drugega dela. Potrebno bi bilo, da se nastavi še en oskrbenik, da bo gledal na red. Vse hujše pa smo pri tem prizadeti mlajši delavci kot kopaci, ker nas nočejo in nočejo po enakih stopinjah mezde pridelti vati k delu. Starejši kopac s plačom 4 K 30 vin. dela skupaj z mlajšim s plačom 1 K 20 v., to je dnevno torej razlike 1 K 10 vin., pri 25 šitih pa 27 K 50 vin. pri enakem delu. Da je to krivično in da povzroča nesoglasje med delavci, je čisto jasno. Nismo krivi delavci, če nastaja med nami nesoglasje, ampak rudniški erar, ker nas s tem zavaja v nepotrebno sovražstvo. Pravila uvrstitev, ali pa enako delo enako plačevati, to zahtevamo moramo uveljaviti.

Samomor. V St. Petru na Krasi se je ustrelil 18letni trgovski pomočnik Fran Resman pred gostilno Amalijske Kocmur. Resman je doma iz Zabrznice na Gorenjskem. Zadel se je v prsi in bil takoj mrtev. Vzrok samomora ni znan. Govore pa, da se ustrelil najbrže zaradi tega, ker je bil nadomda odpuščen iz službe.

Iz ljubecumnosti je v Ljubljani zabodla omožena tovarniška delavka Rovana svojega domačega prijatelja samskega tovarniškega delavca Osmeca. Težko ranjenega so prepeljali v njegovo stanovanje. Vse o tej ljubavni aferi bode govorilo sodišče.

Nezgode. 16letni kovaški učenec Anton Maceroh je ponesrečil med delom v Keršičevi tovarni v Spodnji Šiški. Iskra mu je priletela v oko. Rana v očesu je težka. — V Osredku pri Dolskem se je igral 12letni Ivan Peterka s patrono, ki jo je bil našel. Patrona mu je eksplodirala v roki. Na obeh rokah ima deček prav težke poškodbe. — 47letni hlapec Ant. Zupan iz Črnuče je padel z voza in se na glavi prav nevarno poškodoval.

Z vrel vodo ga je pčlila. V Prevojah, okraj Brdo, sta se sprla neka zakonca. Prepirla sta se v kuhinji in med preprirom je zagnala žena možu lonce z vrel vodo v obraz. Mož je dobil težke opekline.

Oganska nadloga. Tolpa cigonov, dva moška 30 do 40 let stara, 30letna ženska in dve mlajši ženski, je na Primorskem in v potojnem okraju vlomila na različnih krajih. Prišli so tudi v Sp. Idrijo in odnesli mnogo ženske obleke, okradli cerkven nabiralnik, poizkusili več vlovov in končno so iz zlobe razbili varnostne napise pri neki zgradbi.

Dva pretkanca. V Spodnjih Pirničah so orožniki zaprli radi beračenja in potepuštva dva dva postopača, ki sta najbrž doma iz kamniške okolice. Da bi zbujala pri prebivalstvu večje usmiljenje, se je eden izdal za slepeca, dočim je bil drugi vodnik in spremeljalec. Oba so izročili pristojnemu sodišču.

Jesenjske novice. Delovodji Čubru je priletel železni drobec v desno oko in mu razklal punčico. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico. — Te dni jutraj ob petih je trčil iz Beljaka prihajajoči vlak ob tovorni vlak, ki je bil namenjen v Ljubljano. Beljaški vlak je imel vsled tega trinajst voz prav močno poškodovanih, sedem voz je manj poškodovanih. Od obojega ni nihče poškodovan. Vzrok nezgode v pomanjkanju prostora na jeseniškem kolodvoru. Postaja je vse premajhna za veliki promet.

Kamenje je metal na tovorni vlak št. 118 neznane v noči na progi med Verdom in Logatecem. Sprevodnik, ki je sedel ob zavori, je dobil dva kamena v glavo in je ranjen.

Zagonezna smrt. V Dvoru pri Polhovem Gradcu so našli v svoji spalnici mrtvo z dvema ranama na vratu 33letno Terezijo Kobila. Poleg postelje je ležal velik kuhinjski nož z zlomljeno kline. Ne ve se, ali je izvršila Kobila samomor ali pa je bila umorjena.

ŠTAJERSKO.
Surovcet prve višje. Dva suroveža sta ujela lepega lovkega psa, last gostilničarja Gorjancarja v Libiji pri Mozirju, mu odrezala ušesa, razbila nos in iztaknila oči. Psa sta še povrh tega razrezala po celim telesu. Ko so reveža našli, je še živel. Osumljena sta dva mesarska vajenca. Zaslužila bi suroveža, ki sta to zakrivila, pač eksperimentalno kazen.

Iz Rajhenburga. V potoku tukajšnjega trga blizu Save je opazil učence mizarja Rajmunda Danka utopljena. Utopljenec se piše Fran Lozer, doma iz St. Jerneja na Kranjskem, star 28 let. Služil je pri tukajšnjem tržanu Martinu Miklavčiču. Zvečer se je napil, potem je zadrmlal, naslanjajoč se ob škarpno mostu in se v spanju prevrnil v potok. V tem času je vedno deževalo in ga v veliki kalni vodi niso mogli poprej opaziti. Nesrečno žganje! — V tem času je znorela tudi žena Fr. Jazbeca iz Leskoveca, občina Blauca. Grozila je, da bo svoje še male otroke razsekala in spekla. Nato so hitro poskrili otroke in njo odstranili. Govore mnogo o rodbinski bedi.

Grcezen samomor. 65letni Kodohčev vinčar v Kagu v ormoškem okraju Martin Zorec je bil hud žganjepevec. Zadnja dva dni minulega meseca je neprestano popival po gostilnah. Dne 31. julija je prišel zjutraj domov, šel v kočo za streljanje proti nevihti, vzel možnar in ga prinesel pred kočo. Ko ga je nabil, se je sklonil nadenj in vžgal. Učinek je bil grozen; razneslo in razmetalo mu je glavo in prsi na tisoč koscev, ki so ležali krog po vinogradu.

PRIMORSKO.

Ponesrečil je 53letni Pavel Podgornik iz Vrtočina. Padel je pod voz v klanec, ko je peljal domov iz gozda les in voz mu je šel čez desno nogo. Prepeljali so ga v gojsko bolnišnico, kjer je umrl na poškodbah.

V škafu vode utonil. Iz Trsta poročajo: V nedeljo 3. avg. dop. se je v Rocolo dogodila težka nesreča. Dvainpolletni Bruno Vitorree je padel v škaf vode ter utonil, čeprav ga je neka ženska takoj potegnila iz vode.

Nesreča z ognjem. Iz Trsta poročajo: Neka petletna deklica z imenom Skrabole je ostala 2. avg. zvečer sama v stanovanju. Ko je šel otrok z gorečo svečo na stranišče, se je užgala obleka. Takoj je bila vsa v plamenu. Neka deklica, ki je prihitela na pomoč, je z lastno obleko pogasila ogenj. Otroci se je smrtnonevarno opeknel.

Samomor. Iz Trsta poročajo: Dne 3. avg. ob 8. zjutraj so našli ljudje, ki so šli iz Katinare v Trst, blizu vile Sartorio neko mlado žensko, ki je nezvestna ležala na tleh. Bila je iz boljših krogov. Reševalna družba jo je v avtomobilu odpeljala v splošno bolnišnico, kjer je čez eno uro umrla.

mrla. Izpila je fenilovo kislino. Dozdej je še niso identificirali.

Preprečena nesreča na morju. Iz Trsta poročajo: Ko je dne 3. avg. zvečer odplul parnik "Primiero" paroplovne družbe Istria-Trieste, na katerem je bilo polno izletnikov, je zadel ob parnik "Queto" iste paroplovne družbe. Pasajirji so se zelo prestrašili. Ko pa se je izkazalo, da se parnika nista poškodovala, so se pasajirji pomirili.

Izvoz vina iz Istre. Iz Poreča poročajo: Meseca julija so izvozili na parnikih družb "Istria-Trieste" in "Ungaro-Croata" 3531 hl vina.

Poskusen samomor. Z Reke poročajo: Dne 1. avg. so privedli iz Opatije v tukajšnjo bolnišnico 28 let starega Antona Vordraica, uradnika Živnostenske banke. Pogнал si je iz revolverja dva strela v čelo. Njegov položaj je zelo nevaren.

Obsojen zaradi hudodelstva proti pravosti. Iz Gorice poročajo: Pred kratkim so aretirali zaradi hudodelstva proti pravosti podzdravnika v tukajšnji moški bolnišnici Jozefa Krasnaka-Ronhala. Sodišče ga je zdaj obsodilo na 6 mesecev ječe.

Najden ponesrečenec. V sklovrju Črne prsti so našli truplo pastirja Mihe Drola, ki se je pred par tedni ponesrečil.

KOROŠKO.

Nevarna epidemija. Iz Celovca poročajo: V Zilhoplju je začela med ondotno šolsko mladino razsajati prav nevarna epidemija — oslovski kašelj. Ondotna šola je skoraj popolnoma prazna. V prvem razredu je 60 odstotkov otrok bolnih, v drugem razredu pa 50 odstotkov. Merodajni krogi pa še niso ničesar ukrenili, toda saj gre večinoma za slovenske otroke.

Samomor. Pri Mištatju je 17letna Katarina Grehenik, zelo lepo dekle, vsled nesrečne ljubezni izpila steklenico lizola ter umrla.

Neurje. V Lavantinski dolini so imeli silno neurje. Potoki so prestopili na več krajih bregove in preplavili polja in travnike. Strela je zadelila na več krajih požar. Zvečer so se videli v okolici ognji kot bi goreli kresovi. Neurje je napravilo precej škole, ki pa se še ne da ceniti.

Utonila je pri Paternjani delavka Eva Nagele. Našli so truplo popolnoma golo ob obrežju, obleka pa je visela na veji bližnjega drevesa. Iz tega sklepajo, da je utonila dekle pri kopanju.

Samomor. Iz Kotarč poročajo: Dne 30. julija se je vrtnar Viktor Kummer s flobertko ustrelil v levo sence in bil takoj mrtev. Prišel je pijan domov, vsled česar ga je žena oštela.

Išče se JULKA N., sedaj baje omožena nekje v Pensilvaniji. Ona je bila pred več leti natakarcia pri Jalenu v Ratečah na Gorenjskem. Kedor ve za nje sedanji naslov, naj ga blagovoli naznaniti uredništvu tega lista. (21-23-8)

HARMONIKA!

Izdelujem vsakovrstne harmonike prav po kranjskem načinu uglasbene. Naredim kakor kedo želi. Za vsa dela jamčim. Cene nizke.

John Weiss,
233 Hopkins St., Brooklyn, N. Y.
(21-23-8)

Kadar se hočejo možki pomladiti, si obrijejo brke in ostrizejo lase; ženske si pa nadevajo pri tem razna rudečila in praske na lica.

CONEMAUGH DEPOSIT BANK

East Conemaugh, Pa.

54 Main St.

Najsigurnejša banka z vložno glavnico

50,000.00

Hranilne vloge obrestujemo po 4%.

Se priporočamo Slovincem in Hrvatom.

Cyrus W. Davis, predsednik
W. E. Wisinger, blagajnik

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVO V ZJEDNENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA :

slovenska unijska tiskarna računa še vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoče zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgotovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh mer, bolniške liste, pravila, prošnje za vsprejem, plačilne knjižice, vse tiskovine za veselice. Ako imate sploh kako tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pišite po cene.

Prva slovenska unijska tiskarna

CLEVELANDSKA
AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Avenue, N. E., Cleveland, O.

Stara, vsem Slovincem dobro znana domača tvrdka.

Pošilja najhitreje in najceneje
denar v staro domovino.

Oficijelno zastopništvo vseh parobrodskih društev.

Prodaja parobrodne in železniške
listke po izvirnih cenah.

V vsakej potrebi obrnite se zaupno na gornjo
tvrdko in vedno bode bratsko postreženi.

Pri pošiljanju denarja vedno pazite KOMU ga izročite,
ker marsikdo je že skusil, da se denarja
ne more vsakemu zaupati.

